

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ**

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „ПРЕВОДАЧ-РЕДАКТОР“

**МАГИСТЪРСКА ТЕЗА НА ТЕМА: Превеждане на
сюрреализма: „Слуховият тромпет“ на Леонора Карингтън**

ИЗГОТВИЛ: Гергана Гълъбова

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: Амелия Личева

Ф№ 990511

София, 2022

Увод	3
1. За Леонора Карингтън и „Слуховият тромпет“	3
2. Превеждане на сюрреализма: „Слуховият тромпет“ на Леонора Карингтън	5
2.1. Що е то „слухов тромпет“?	5
2.2. Транскрипция на собствени и географски имена	7
2.3. Да превеждаш сюрреалистичното: съдържаност, хумор, рима, абсурдизъм	8
2.4. Реалии и идиоми	12
2.5. Речник на Вътрешното християнство	14
Заключение	17
ПРИЛОЖЕНИЕ	20

Увод

Сюрреализмът изследва несъзнаваното с помощта на писменото и/или устното слово. Една от основните задачи на сюрреализма е да премахне традиционните антитези, които се смятат за напълно произволни, включително разграничението между красотата и грозотата, истината и лъжата, доброто и злото. Естетически, това се изразява в изграждането на шокиращи образи, чрез употреба на привидно несъвместими понятия, създаването на невероятни събития и разгръщане на потенциала на езика¹.

Обект на настоящата разработка е анализирането на трудностите и спецификите при превода на литературния сюрреализъм, представен чрез книгата „Слуховият тромпет“ на Леонора Карингтън. Основните подтеми, представени в изследването са: (1) преводът на нетрадиционното устройство, „слуховият тромпет“, което дава име и на книгата; (2) транскрибирането на английските, френските и испанските собствени и географски имена; (3) обзор на някои от типичните характеристики на повествованието на Карингтън, което създава сюрреалистичното; (4) превод на типичните за английския социум реалии и идиоми; (5) превод на псевдо-религиозната лексика, представена от Карингтън в книгата.

Целта на проучването е да се направи коментар на актуални примери от преведаното произведение, за да се установят спецификите при преведането на сюрреалистична литература; кои техники могат да предадат най-оптимално сюрреалистичния текст, като го адаптират към българския езиков, литературен и културен контекст.

1. За Леонора Карингтън и „Слуховият тромпет“

Родена през 1917 г. в заможното семейство в Клейтън Грийн, Ланкашър, Англия, Леонора Карингтън започва да рисува на тригодишна възраст. В тийнейджърските си години учи живопис при Амеди Озенфант. През 1937 г. се запознава с Макс Ернст и заживява с него в Париж. По-късно Ернст е арестуван, а

¹ Bohn, Willard. *Surrealist Poetry*. New York: Bloomsbury Academics, 2017. p 1-3.

Карингтън избягва в Испания. Последвалите мъки на Карингтън, включително и мъчителният ѝ престой в лудница в Испания, са описани в прекрасната ѝ книга "Down Below" (1944). Между 1938 и 1966 г. Карингтън участва в седем международни сюрреалистични изложби. През повечето от по-късните си години живее в Мексико, където сред най-близките ѝ приятели са други сюрреалисти в изгнание, а именно Бенжамен Пере, Ремедиос Варо и Луис Бунюел².

„Слуховият тропет“ е вторият ѝ роман, написан е на английски език, но е публикуван за първи път на френски през 1974 г. Почти глухата 92-годишната главна героиня Мариан Ледърби, получава слухов тропет от приятелката си Кармела - тъкмо навреме, за да чуе как семейството ѝ обсъжда изпращането ѝ в институция за възрастни хора. Отначало тя се оказва въввлечена в психодрамата на ексцентричните обитателки на дома, които са под надзора на сектантския и извратен д-р Гамбит. Квазихристиянският закон на доктора прикрива безумна конспирация, включваща контрол над съзнанието и отровен фъдж. Ключовият момент в книгата е откриването на странен портрет на игуменка, която сякаш наблюдава Мариан по време на хранене. Сюжетно отклонение от 37 страници, разказва за живота на Розалинда Алварес делла Куева, игуменка на манастира „Света Варвара от Тартар“, с която Братството е дълбоко свързано и отключва пълния сюрреалистичен потенциал на романа. Скоро се озоваваме в пейзажи, населени с оргии, загадки, двойници и стълбища към ада, с малко време да проследим кои сме били и къде сме били.

„Слуховият тропет“, както и останалите творби на Карингтън за силно повлияни от биографията ѝ. От институциите, като символ за подтисничество, до фикционализирани хора и случки. Както отбелязва Али Смит във Въведението към изданието на Penguin Modern Classics от 2005-та година Карингтън се занимава със „сюрреалистичността на ежедневното съществуване“³. Смит прави паралел между Кармела и Ремедиос Варо, Д-р Гамбит и руския мистик гуру Гурджиеф, а Марлборо оприличава на калифорнийския мистик Едуард Джеймс.

Книгата засяга темите за властта и анархията, екологията, феминизма, окултизма, религията, междупоколенченския диалог (или липсата му).

² Rosemont, Penelope. Surrealist Women: An International Anthology. Austin: University of Texas Press, 1998, p. 108.

³ Smith, Ali. Introduction. In: Carrington, Leonora. The Hearing Trumpet. London: Penguin Books, 2005, p. xi.

Карингтън създава „мистерия на Агата Кристи“⁴ реконструирана в роман, който едновременно наподобява хаотичността и хумора на „Майсторът и Маргарита“ и „феминистичния магическия реализъм“⁵ на Изабел Алиенде.

2. Прежеждане на сюрреализма: „Слуховият тропет“ на Леонора Карингтън

2.1. Що е то „слухов тропет“?

Още преди да си отгърнал страниците на произведението, то представя преводаческа уловка под формата на заглавие. В случая „степената на съответствие между заглавие и текст“⁶ е изключително подчертана, защото „The Hearing Trumpet“ съдържа директна тематично-съдържателна информация. Заглавието е пряко референциално⁷ и се отнася към слуховият „апарат“, който използва главната героиня. Слуховият тропет е даден на главната героиня Мариан от най-добрата ѝ приятелка Кармела в самото начало на книгата. От описанието на тропета: „Същевременно изключително красив, инкрустират със сребърни и седефени мотиви, и величествено извит като биволски рог“, става ясно, че апаратът е от типа „Ear Trumpet“, използвани XVII-XX век⁸, макар сравнението с биволски рог да препраща още по-назад в историята, до XIII век, когато „хората със загуба на слуха са използвали издълбани рога на животни като крави и овни за примитивни слухови апарати“ (същата препратка от пред). По-съвременните упоменавания на слуховите тропети „започват в началото на XIX в., а през целия век съществуват редица производители на слухови тропети“⁹

⁴ Smith, Ali. Introduction. In: Carrington, Leonora. The Hearing Trumpet. London: Penguin Books, 2005, p. xii.

⁵ Garcia, Gabel, The Hearing Trumpet: Leonora Carrington's Feminist Magical Realism, In: Colloquy: Text, Theory, Critique, 2010 [cited 11.09.2022]. Available from: https://www.monash.edu/_data/assets/pdf_file/0010/1763893/ochoa.pdf.

⁶ Протохристова, Клео. Записки от преддверието. Теория и практика на заглавието. Пловдив: УИ: „Паисий Хилендарски“, 2014, с. 16.

⁷ Протохристова, Клео. Записки от преддверието. Теория и практика на заглавието. Пловдив: УИ: „Паисий Хилендарски“, 2014, с. 17.

⁸ Hearing Aid History: From Ear Trumpets to Digital Technology. In: IEEE Pulse, 2020 [cited 11.09.2022]. Available from: <https://www.embs.org/pulse/articles/hearing-aid-history-from-ear-trumpets-to-digital-technology/>.

⁹ Ear Trumpets (Ear Horns) – General Information. In: The Hearing Aid Museum [cited 11.09.2022]. Available from: https://www.hearingaidmuseum.com/gallery/General_Info/GenInfoNonElect/info/generalinfo-eartrumpets.htm.

първите десетилетия на ХХ, старите устройства все още били предпочитани пред новооткритите електрически слухови тропети, защото били не по-малко ефективни. Запознатост с историята на слуховите апарати в случая е важна за изборът на ефективен превод. От нея става ясно, че преводът „Слуховият апарат“ няма да е абсолютно точен, тъй като това определение бива въведено и използвано за електрическите слухови апарати. Макар в няколко интернет сайтове да се появяват различни преводи на български на тези устройства: „слухов тропет“¹⁰, „тръба за уши“¹¹, „ушна тръба“¹², апаратът няма официален превод или установена норма, на която преводачът да се позовава. Следователно, към заглавието би могло да се подходи като към реалия.

Леонора Карингтън преобразява названието „Ear Trumpet“ в „Hearing Trumpet“, следователно всички преводи, включващи корен „ухо“ следва да бъдат отстранени. В такъв случай, по метода на изключването възможните преводи на заглавието остават „Слуховият тропет“, „Слуховата тръба“ или „Слуховият апарат“ (ако преценим, че приблизителния, генерализиран превод би бил по-подходящ). Първоначално, генерализирания превод може да изглежда най-подходящ, тъй като е най-познатото наименование на българския читател. Но тъй като романовото заглавие действа ретроспективно и „най-изразителното онасловаване може да прояви стойността си за принадлежащия му текст едва след прочита на значителна част от него“¹³, преводът на заглавието трябва да се съобрази с контекста, в който се употребява устройството в текста.

На 25-та страница от книгата се прави препратка към Ангел Гавраиил: „The first object I packed... the fatal hearing trumpet. This made me think of the Angel Gabriel although I believe he is supposed to blow his and not listen through it, that is, according to the bible, on the last day when humanity rises to ultimate catastrophe“, като Мариан споменава края на света според Библията. Ако се позовем на съответния откъс от Библията „И седемте ангела, които държаха седемте тръби, се приготвиха да

¹⁰ Еволюция на слуховите апарати. В: Статии за всички, 2015 [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: <https://ipotpal.webpossessor.com/11786/evolyuciya-na-sluhovite-apatati/>

¹¹ Тръба за уши. В: hmn.wiki [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: https://hmn.wiki/bg/Ear_trumpet.

¹² Ушна тръба – Ear trumpet. В: Encyclopedia [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: https://wikibgbg.top/wiki/Ear_trumpet.

¹³ Протохристова, Клео. Записки от преддверието. Теория и практика на заглавието. Пловдив: УИ: „Паисий Хилендарски“, 2014, с. 15.

затръбят.“ (Откровение 8:6), следва „Слуховата тръба“ да бъде по-подходящия превод. Настъпва обаче проблематичен момент с названието „слухова тръба“, тъй като това е тривиалното название на анатомичния термин „евстахиева тръба“. Следователно, за да се избегне употребата на израз с вече залегнало значение (и следователно визуален образ), „Слуховият тропет“ следва да бъде приет за най-подходящия превод. В контекста на откъса с Ангел Гавраил, думата „тропет“ би могла да замести „тръба“, тъй като приложението на двете е едно и също.

След внимателно разглеждане на историческия контекст, както и употребата на израза в текста, става ясно, че буквалния превод на „The Hearing Trumpet“ – „Слуховият тропет“ е най-подходящ. Той едновременно претворява изобретателността (*inventio*¹⁴) проявена от автора при преобразяването на „Ear Trumpet“ и референциалния характер на заглавието.

2.2. Транскрипция на собствени и географски имена

Макар повечето персонажи да са от английски произход, включително главната героиня Мариан Ледърби, действието на „Слуховият тропет“ се развива в латинска държава, следователно част от географските имена са на испански език. В един епизод – когато Кармела говори за френския телефонен указател, който е откраднала от консулството – има също така френски имена. За техния превод се позовах на Наредба № 6 за транскрипция и правопис на чужди географски имена, като главното затруднение при превода на имената, произтече от фактът, че на английски всички чуждестранни имена са изписани в оригинал. Следователно трябваше да реша до каква степен да превода и до каква степен да транскрибирам собствените и географските имена. За случаите, в които наименованието е от значение за сюжета или въздействието на текста – има хумористична цел, например – транскрибирах възможно най-голяма част.

В епизода с Кармела и телефонния указател се набляга на звучността на френския език и се предполага, че героите четат имената на френски, следователно транскрибирането на титлата, цялото име и адреса на „Monsieur

¹⁴ Протохристова, Клео. Записки от преддверието. Теория и практика на заглавието. Пловдив: УИ: „Паисий Хилендарски“, 2014, с. 30.

Belvedere Oise Noisis, rue de la Rechte Potin, Paris IIe” допринасят за цялостното усещане на творбата, следователно е по-добре „rue“ да се запази „ru“ вместо да се превежда. Едновременно с това, превеждането на „Paris IIe“ като „Париж втори район“, улеснява четенето, тъй като разширяването на „IIe“ на френски би увеличило ненужно обема, а запазването на графемите предполага възможност тази част от адреса да остане неразбрана от читателя. Когато в контекста не се обсъждат свойствата на оригиналния език и не е важно за сюжета да се подчертае употребата на чужда дума, съм избрала да преведа думата, вместо да я оставя транскрибирана, например „Calle Albahacca“, става „улица Албахака“.

В други епизоди пък имената са съчинени от героинята и идеята им е да звучат „испанско“. Като например: „Doña Rosalinda Alvarez Cruz della Cueva“ и „El Convento de Santa Barbara de Tartarus“. Тук също заложих на смесен подход от транскрипция и превод, като целта ми беше да го оставя възможно най-близо до оригинала като звучене. Името на Доня Розалинда транскрибирах изцяло, а манастирът стана: „Манастирът на Санта Барбара де Тартар“, като избрах „Манастир“ на мястото на „Convento“ и „Тартар“ на мястото на „Tartarus“, за улесняване на четенето и разбирането. Специално преводът на „Тартар“ допринася съществено към цялостния превод, тъй като в следващото изречение се говори за подземното царство в контекста на манастира.

Подходът към отделните прояви на френски и испански съобразих с целта, с която са използвани в текста – дали е важно за сюжета че са „чужди“ думи или не. Като една от основните ми цели беше да не оставям оригиналната графика на думите на латински, за да е максимално достъпно на българските читатели.

2.3. Да превеждаш сюрреалистичното: съържаност, хумор, рима, абсурдизъм

Сдържаността, с която се описва всяка случка, езиковият хумор, иронията и недоизказаността създават зловещата атмосфера¹⁵.

¹⁵ Knapp, Bettina L. The Hearing Trumpet by Leonora Carrington, Pablo Weisz-Carrington. In: World Literature Today, Vol. 52, No. 1, Mario Vargas Llosa Issue, 1978, pp. 80-81, p.80. DOI: <https://www.jstor.org/stable/i40003888>

„Слуховият тромпет“ е разказан с простотата на приказка, с напрегнатостта на детективски роман и с благоговението на окултно преживяване. Романът представлява разказ на главната героиня и притежава чертите на разговорен текст – ума на Мариан блуждае в различни посоки, има повторения, използва паразитни думи, вмъкнати частици и сложни изречения, в които често присъства повече от една идея. Освен това от време на време, подобно „Одисея“ на Джойс, стилът напълно се изменя и минава от стандартно повествование, в поток на съзнанието, а по-късно и сюжет в сюжета. А има и епизод, в който Мариан прави опити да създава римувани стихотворения.

Всичко това трябва да се има предвид, за да бъде подходът уместен за отделните епизоди в книгата. Например, при стихчетата на Мариан най-важно да се запазят римата и ритъма, но не можем да си позволим да избягаме напълно и от смисъла на стихотворението, тъй като то рефлектира чувствата на героинята към семейството ѝ, когато решават да я заведат в старчески дом.

<p>Not a thing upon the floor Although I looked from door to door. Abandoned by my kith and kin I'll leave them not a safety pin.</p>	<p>Нищо повече по този под, А претършувах всеки вход. Загърбена от близък и роднина, Взимам всичко щом замина.</p>
--	---

Тъй като основната цел е да се предаде чувството и въздействието на стихотворението, съм си позволила да не превеждам напълно буквално думите на Мариан, а да предам смисъла на това, което казва. Основната промяна е в последния стих, когато в оригинал казва буквално „няма да им оставя дори безопасна игла“, което освен че е много дълго на български език и избягва от ямбичния ритъм, който трябва да наподобява т.нар. „nursery rhymes“, но и затруднява римуването с предпоследния стих, който по-трудно би могъл да се измени, заради конкретиката в съдържанието му. Ето защо вместо буквално да превеждам „безопасна игла“ или да използвам съкратена версия като „игла“, избрах да се водя по римата на предпоследния стих. В случая не губим нещо съществено от оригинала, тъй като „safety pin“ вероятно е използвано с цел рима

и няма съдържателна функция. Чрез жертване на буквалния превод се постига „функционална еквивалентност“¹⁶.

Поради разговорния регистър на текста, на моменти прибегнах до някои „загуби“, тъй отделни вметнати частици нямат функция на български език и наслагването им по-скоро затруднява четенето, отколкото да го улеснява – каквато е и целта на разговорния регистър в оригинала. Както отбелязва Умберто Еко в „Да кажеш почти същото“: „правилото би трябвало да бъде никога, дори когато сме изкушени, да не обогатяваме авторовата лексика. За жалост, понякога преводачът е задължен да разнообразява“¹⁷. В случая разнообразяването е с цел подобряване звученето на текста на български език.

All this is a digression and I do not wish anyone to think my mind wanders far, it wanders but never further than I want. So , I live with my Galahad, mostly in the back yard. / Now Galahad has a rather large family and he is by no means rich	Всичко това е отклонение и не искам никой да си мисли, че умът ми блуждае надалеч, той блуждае, но никога по-далеч, отколкото искам. Така , живея с моя Галахад, предимно в задния двор. / Галахад има доста голямо семейство и в никакъв случай не е богат.
--	---

Тук „So“ и „Now“ имат една имат идентични функция и значение в оригиналния език и биха могли на български да се преведат като „Та“, „Така“, „Значи“ и др. В българския обаче тези паразитни частици утежняват текста и биха могли да се пропуснат. Поради честата поява на отделни изрази и частици (well, so, now) характерни за разговорната реч на английски език, както и повторения на отделни изрази (I dare say, although) се стремях към максималното им интегриране в текста с цел автентичност. Затова се опирах да ги запазя, стига да не са в последователни изречения. По този начин едновременно се подчертава непринудения регистър, но и се запазва естественото звучене.

Конкретният откъс от текста демонстрира и друг често срещан феномен в текста на Карингтън – засиленото чувство за хумор. То се проявява най-често под

¹⁶ Еко, Умберто. Да кажеш почти същото. С: ИК „Колибри“, 2021, с. 82.

¹⁷ Еко, Умберто. Да кажеш почти същото. С: ИК „Колибри“, 2021, с. 98.

формата на повторения, както се вижда в горния пример, чрез игра на думи или в ролята на литота, която нормализира абсурдното.

Играта на думи е съществено предизвикателство, тъй като често е невъзможно да се запази и точното значение и внушение на думите:

I didn't say wild enemas, I said wild anemones...	Скъпи, не казах диви анемии, казах диви анемонии...
---	---

В горния пример съм избрала да запазя играта на дума, като жертвам думата „enemas“, тъй като тя няма сюжетно значение. Думата „enemas“ би следвало да се преведе „клизма“ и хумора се изразява в това, че някой чува „клизми“ вместо цветята „anemones“. На български обаче се нарушава логичната последователност на текста ако се преведе дословно, затова избрах дума, която да звучи подобно на „анемонии“, като едновременно с това се запазва и медицинската обвързаност на оригиналната дума. Разбира се, анемиите не създава толкова цветущ образ, колкото клизмите, но се запазва известна доза хумор, без да се жертва смисълът на текста.

You know Doctor, I do indeed make efforts but I keep on forgetting to Remember myself, it is most humiliating.	Знаете ли, докторе, наистина полагам усилия, но все забравям да се Спомням, изключително унижително е.
--	--

Хуморът чрез омаловажаване на отделни случки или реплики, може би е най-често срещания в романа. Това подсилва абсурдния характер на отделните епизоди и сюрреализма в цялостната творба. Невероятни случки и абсурдни изказвания са предадени сякаш са естествени и не правят особено впечатление на Мариан (следователно няма причина да изтъква тяхната необикновеност и на читателя). В този пример ключовия момент е предаването на „forgetting to Remember myself“. Тук се опитам да направя възможно най-стандартна конструкция, която да комбинирам „забравям да си...“ и „си спомням“. Хумора в случая идва от комбинирането на двете противоположни по значение и несъвместими думи „забравям“ и „спомням“. А абсурда е подсилен от нормалното звучене на израза, в комбинация с това, че се отнася за човек. И така „забравям да се Спомням“ постига внушението на оригинала да бъде едновременно хумористично и абсурдно.

2.4. Реалии и идиоми

За да се обяснят на трудностите при превод на реалиите ще бъдат използвани предложените от Сергей Влахов и Сидер Флорин начини за предаване на реалии: транскрибиране, калкиране, изковаване на нова дума, побългаряване, приблизително предаване и описателно предаване.¹⁸ „Слуховият тропет“ е наситен с реалии и буквализми от всякакъв характер – храни, обиди, идиоми и др.

repulsive old bag	отблъскваща старица със зъл нрав
-------------------	----------------------------------

Отново свързано с забавния нрав на Мариан е себеироничното определение „repulsive old bad“, което тя използва в разговор със сина си Галахад. Преводът тук се оказва по-труден отколкото изглежда първоначално, тъй на пръв поглед „old bag“ може да се преведе чрез буквализъм – „стара чанта“. Конотациите на двата изрази обаче не си съответстват. На английски „old bag“ се използва за назоваване на непривлекателна или неприятна жена. Често се разглежда като разновидност на „old bat“ (обидна дума за възрастни хора) или „old hag“ (грозна или зла стара жена). На български обаче „стара чанта“ препраща към възрастна жена, която се облича непристойно за възрастта си, като би могло да има и определен сексуален подтекст. За да избягам от тези конотации в превода прибегнах до описателно предаване, което едновременно да покаже себеиронията на Мариан и раздражението, което изпитва спрямо семейството си в този момент.

...Muriel is an officious Nosey Parker	...че Мюриел си вре носа навсякъде
--	------------------------------------

Преводът на идиоми винаги е предизвикателство, в случая с „Nosey Parker“ обаче имаше опция за приблизително предаване чрез еквивалентен израз. На английски „Nosey Parker“ се използва за прекалено любопитен човек, който се интересува от живота на другите. На български приблизителният израз е „вре си носа (навсякъде)“, което е много подходящо в контекста на употребата, тъй като Мариан се притеснява, че Мюриел ще ѝ бърка из в нещата. В случая за приблизителния превод е подпомогнат значително от разговорния характер на

¹⁸ Влахов, Сергей и Флорин, Сидер. Непреводимото в превода. В: Изкуство на превода. София: Народна култура, 1969, с.9-10.

текста, тъй като „вре си носа“ би било неподходящо за употреба в роман с по-висок регистър.

Maybe they had a chain gang too and we would have to chop stones and sing sea shanties...	Може би ще сме оковани като затворници и ще трябва да цепим камъни и да пеем моряшки песни...
--	--

От периода след Гражданската война в Америка до края на 50-те години на XX век използването на затворници във т. нар. *chain gangs* (буквален превод „верижни банди“) за извършване на тежък труд, особено при изграждането и поддържането на обществени пътища, е обичайна практика в Северна Каролина и в целия Юг. Установена със закон като средство за наказание в края на XIX в., работата във *chain gang* се превърнала в стандартна присъда за скитничество и дребни кражби, въпреки че в Северна Каролина тя се налагала и на всеки трудоспособен затворник от мъжки пол, излежаващ присъда до десет години¹⁹. Поради подчертаната географска обвързаност на израза, той няма установен превод на български език, макар буквален превод да се среща на ограничен брой места. От разширения контекст читателя разбира, че Мариан си представя различни възможности за изтезания на възрастните хора в института, но самия израз *chain gang* не е обяснен допълнително. При това условие има няколко варианта за превод: буквален превод с бележка под линия, транскрибиране с бележка под линия, или описателно предаване. Тъй като израза не е важен за сюжета и се появява в един единствен параграф, бележката под линия не би била оправдана. Затова реших да предам описателно значението на *chain gang* като „оковани като затворници“ – като по този начин едновременно се разбира, че става въпрос за затворници и се обяснява страха на Мариан от това да бъде окована и принуждавана да извършва физическа дейност.

seed cake / rock buns	кекс с кимион и маслени бисквити
-----------------------	----------------------------------

¹⁹ Encyclopaedia of North Carolina, ed. William S. Powell, North Carolina: University of North Carolina, 2006. Available from: <https://www.ncpedia.org/chain-gang>.

В един откъс от текста, Мариан си мисли за английски чай, като в скоби изброява храни, които типично биха били сервирани по време на чай. Тъй като те са изключително специфични за английския социум при предаването им на български се налага интерпретация от страна на преводача. Тъй като нямат сюжетна функция, а са просто вмъкнати в сюжета, отново нямаше причина да използвам бележка под линия. Също така ми се щеше да избегна транскрипцията или предаването в оригинална графика, тъй като това задължава читателя да знае предварително какво означават тези реалии, или да ги проверяват допълнително. За да намеря подходящ превод реших да разпиша признаците на всяка от храните. „Seed cake“ има три признака (1) кекс (2) подправен с кимион или други ароматни семена (3) Викториански. „Rock buns“ може да се сведе до два признака (1) бисквити (2) със стафиди (3). Чрез извеждането на различните признаци успях да стигна по-лесно до описателен превод, който да предава възможно най-оптимално, без да бъде прекалено описателно, образа, който Мариан се опитва да предаде чрез тези думи – традиционен английски чай, на който се сервират сандвичи с краставици, кекс с кимион и маслени бисквити.

2.5. Речник на Вътрешното християнство

Една от съществените сюжетни линии в романа се свързва с т.нар. *Inner Christianity*, практикуван от дома за възрастни хора, който обитава Мариан. Тъй като поученията на *Inner Christianity* имат толкова основно значение за сюжета, за техният превод може да спомогне и по-широк контекст. Например, полезно е да знаем, че Леонора Карингтън не е подкрепяла организираните религии: "не познавам нито една религия, която да не обявява жените за слабоумни, нечисти и като цяло по-нискостоящи от мъжете"²⁰. Карингтън е подкрепяла движенията за свободата на жените и както отбелязва Олга Токарчук: „Тя използва свободно нашия европейски езотеричен образен свят, като избягва помпозната церемониалност, която често го съпътства.“²¹ Тоест, целта на Карингтън е хиперболизиране и абсурдизация на религиозната лексика на *Inner Christianity*.

²⁰ Smith, Ali. Introduction. In: Carrington, Leonora. *The Hearing Trumpet*. London: Penguin Books, 2005, p. xii.

²¹ Tokarczuk, Olga. Afterword. In: Carrington, Leonora. *The Hearing Trumpet*. New York: New York Review of Books Classics, 2021. p. 217.

„Слуховият тромпет“ представя два религиозни свята. Предполагаемата религиозна общност в *Lightsome Hall* в Санта Брихида, която се интересува прекалено много от манипулирането на своите затворници. Другата „реалност“ е вплетена в древните текстове, които Мариан получава, разказващи за живота на Доня Розалинда, игуменката на Манастира на Санта Барбара де Тартар. Този свят има собствена религия, която отразява *Lightsome Hall* като в криво огледало. Всяка прилика или поддържане на контрол е разрушена.

Описанието на религията на *Lightsome Hall* трябва да звучи едновременно хумористично, но и правдоподобно в съответната реалност. Подобно лексикално маркираните думи в „1984“, които звучат едновременно плашещо познати, но и нестандартни извън контекста на романа, религиозните реалии в книгата на Карингтън звучат познати, но не могат да съществуват извън създадения от авторката свят. Функцията на лексиката на Карингтън значително наподобява тази на Оруел от знаковата му антиутопия – и в двете произведения тя служи за подчертаване на властта – като основната разлика е, че в „Слуховият тромпет“ героите успяват да я преодолеят.

Подходът към т.нар „религиозния речник“ от лексикално маркирани езикови елементи наподобява подходът към реалиите, тъй като и техния превод „налага гъвкавост... заради разнообразния контекст и неговите изисквания“²².

Lightsome Hall	Сияещия Дом.
Original Teaching of the Master	Изконното Поучение на Учителя.
Self Remembering	Себеспомнянето
Movements	Движенията
Inner Christianity	Вътрешното християнство
Primary Zero	Първична Нула
Pure Vessel	Непорочния Приемник

Като за начало, реших да превеждам всички названия, а не просто да ги транскрибирам, тъй като имената им са важни за сюжета. На някои изрази добре им пасна буквалния превод, като например „Движенията“, „Първична Нула“ и „Вътрешно Християнство“, други налагаха по-креативен превод. Някои особени

²² Карапеткова, Дария. За превода. София: ИК „Колибри“, 2016, с. 56.

изрази като *Self Remembering* и *Original Teaching of the Master* също са преведени почти буквално, но подборът на точната дума беше много важен. Например, *Original* би могло да е „изначалното“, „първоначалното“, но думата „изконно“ напомня за нещо традиционно, остаряло, и се свързва по-пряко с религиозната лексика. Същото е и с думата *Teaching* – може да се използва и „учение“, но „поучение“ по пряко се свързва с напътствие, морал, заповед, докато „учение“, „обучение“, „преподаване“ се ползват по-скоро в контекст на образование в учебно заведение. При претворяването на религиозната лексика е важно също да не се избират прекалено съвременни думи, тъй като това би отнело от внушението на израза.

Името на институцията е *Lightsome Hall* беше по-особено за превод, поради многозначността на думата *Lightsome*, която препраща към светлина, поради конструкцията на самата дума, а по дефиниция има три признака (1) щастлив, (2) безгрижен и (3) пъргав²³. Няма как да се предадат всички тези признаци в превод, но като възможно думи, свързани със светлина, но притежаващи добре познати преносни значения разгледах „ярък“ (ослепителен; силно наситен цвят; пр. силно изтъкнат признак/човек), „светъл“ (излъчва силна светлина; цвят близо до белия; сияе от радост; скъп/свещен; проникателен; епитет на високопоставено лице), „сияещ“ (излъчва или отразява ярка, силна светлина; има радостен израз на лицето; прави силно впечатление) и „бляскав“ (Който излъчва силна ярка светлина; силно изпъква с положителните си качества; изпълнен с благополучие)²⁴. Спрямо дефинициите на думите можем да изключим „ярък“ и „бляскав“, тъй като признаците им са прекалено различни от тези на *lightsome*. Тогава като възможни преводи остават „Светлия Дом“ и „Сияещия Дом“. Макар в дома да се практикува Вътрешното християнство, неговото име на английски няма религиозни признаци. Тъй като самата практика на особената религия се разкрива едва след пристигането на даден жител, може да предположим, че името умишлено не използва типично религиозна лексика. Следователно, „светъл“ изглежда твърде пряко свързано със „свещено“, за да бъде предпочитания превод, въпреки че на пръв поглед пасва тематично на

²³ Oxford dictionary of English. ed. by Angus Stevenson. Oxford: Oxford University Press, 2010, p. 1023.

²⁴ РЕЧНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК. В. ИБЕ, 2022. [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: <https://ibl.bas.bg/rbe/lang/bg/ярък/>

останалите изрази от речника на Вътрешното християнство. Чрез този метод стигнах до „Сияещия Дом“, тъй като се свързва едновременно със светлина и с радост, а третия признак „прави силно впечатление“ добавя степен на иронизиране на създателите на дома, които в книгата възприемат своите практики като изконни, впечатляващи и велики.

Заклучение

„Слуховият тромпет“ на Леонора Карингтън е едно от знаковите произведения на литературния сюрреализъм. Роман, лишен от последователност и силни причинно-следствени връзки, където „границите между реалност и фантазия, церемониалното и абсурдното, възвишеното и смешното“²⁵ се размиват, за да представят историята на една възрастна жена, която не може да отиде в Лапландия, затова Лапландия идва при нея. Романът представлява интересен обект за изследване, защото в него са налични всички главни характеристики на сюрреалистичното писане: несъвместими понятия („забравям да се Спомня“), езикови експерименти чрез игра на думи, поток на съзнанието, лексикална инвенция др.

В хода на превода бяха открити редица преводачески казуси – от вариантите за превод на заглавието, предаване на реалии и римувани стихотворения, до претворяване на измислена религиозна лексика. Интересни особености, открита при работата с текста бяха подчертания разговорен регистър и гледната точка на главната героиня, които играят основна роля в размиването на границите между реалност и фантазия, съзнаването и несъзнаването, характерни за сюрреализма.

Книгата представлява интересен обект за анализ, защото има толкова ключова роля в литературата на сюрреализма. Примерите, разгледани в текущата разработка илюстрираха основните езикови и лексикални преводачески казуси, които присъстват в романа. Всички преводачески решения се позовават на разнообразни теоретични и практически източници – както свързани с превода,

²⁵ Tokarczuk, Olga. Afterword. In: Carrington, Leonora. The Hearing Trumpet. New York: New York Review of Books Classics, 2021. p. 218.

така и с литературния и културен контекст на романа. Цялостният процес на работа беше интересен, макар и предизвикателен, а задълбочаването в особеностите на текста, затвърди убеждението ми, че е време да превеждаме сюрреализма.

Библиография

Влахов, Сергей и Флорин, Сидер. Непреводимото в превода. В: Изкуство на превода. София: Народна култура, 1969, с.9-10.

Еволюция на слуховите апарати. В: Статии за всички, 2015 [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на:

<https://ipotpal.webpossessor.com/11786/evolyuciya-na-sluhovite-aparati/>

Еко, Умберто. Да кажеш почти същото. С: ИК „Колибри“, 2021, с. 82.

Карапеткова, Дария. За превода. София: ИК „Колибри“, 2016.

Протохристова, Клео. Записки от преддверието. Теория и практика на заглавието. Пловдив: УИ: „Паисий Хилендарски“, 2014, с. 30.

РЕЧНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК. В. ИБЕ, 2022. [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: <https://ibl.bas.bg/rbe/lang/bg/ярък/>

Тръба за уши. В: hmn.wiki [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: [https://hmn.wiki/bg/Ear trumpet](https://hmn.wiki/bg/Ear_trumpet).

Ушна тръба – Ear trumpet. В: Encyclopedia [дата на последен достъп 11.09.2022]. Достъпно на: [https://wikibgbg.top/wiki/Ear trumpet](https://wikibgbg.top/wiki/Ear_trumpet).

Bohn, Willard. Surrealist Poetry. New York: Bloomsbury Academics, 2017. p 1-3.

Ear Trumpets (Ear Horns) – General Information. In: The Hearing Aid Museum [cited 11.09.2022]. Available from: https://www.hearingaidmuseum.com/gallery/General_Info/GenInfoNonElect/info/generalinfo-eartrumpets.htm.

Encyclopaedia of North Carolina, ed. William S. Powell, North Carolina: University of North Carolina, 2006. Available from: <https://www.ncpedia.org/chain-gang>.

Garcia, Gabiel, The Hearing Trumpet: Leonora Carrington’s Feminist Magical Realism, In: Colloquy: Text, Theory, Critique, 2010 [cited 11.09.2022]. Available from: https://www.monash.edu/_data/assets/pdf_file/0010/1763893/ochoa.pdf.

Hearing Aid History: From Ear Trumpets to Digital Technology. In: IEEE Pulse, 2020 [cited 11.09.2022]. Available from: <https://www.embs.org/pulse/articles/hearing-aid-history-from-ear-trumpets-to-digital-technology/>.

Knapp, Bettina L. The Hearing Trumpet by Leonora Carrington, Pablo Weisz-Carrington. In: World Literature Today, Vol. 52, No. 1, Mario Vargas Llosa Issue, 1978, pp. 80-81, p.80. DOI: <https://www.jstor.org/stable/i40003888>

Oxford dictionary of English. ed. by Angus Stevenson. Oxford: Oxford University Press, 2010, p. 1023.

Rosemont, Penelope. *Surrealist Women: An International Anthology*. Austin: University of Texas Press, 1998, p. 108.

Smith, Ali. Introduction. In: Carrington, Leonora. *The Hearing Trumpet*. London: Penguin Books, 2005, p. xii.

Tokarczuk, Olga. Afterword. In: Carrington, Leonora. *The Hearing Trumpet*. New York: New York Review of Books Classics, 2021. p. 218.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Слуховият апарат

Вероятно Кармела бе предвидила част от последствията щом ми подари слуховия тромпет. Не бих казала, че Кармела е злонамерена, просто има интересно чувство за хумор. Тромпетът със сигурност беше чудесен екземпляр, без да е прекалено модерен. Същевременно изключително красив, инкрустират със сребърни и седефени мотиви, и величествено извит като биволски рог. Естетическото присъствие на предмета не беше единственото му качество, слуховият тромпет усилваше звука до такава степен, че и най-обикновените разговори можеха да бъдат доловени, дори от моите уши.

Тук трябва да уточня, че не всичките ми сетива са увредени от възрастта. Зрението ми е отлично, въпреки че използвам очила за четене, когато чета, което е общо взето никога. Вярно, че ревматизмът е поогънал скелета ми лекичко. Това не ме спира да се разхождам, когато времето е ясно и да си почиствам стаята веднъж седмично, в четвъртък – физическа активност, която е едновременно полезна и градивна. Тук трябва да добавя, че се считам за пълноценен член на обществото и бих казала съвсем способна да бъда приятна и забавна, стига да има подходящ повод за това. Фактът, че нямам зъби, а зъбните протези така и не ми се понравиха, не ми създава дискомфорт, никого няма да хапя, пък има всякакви меки храни, които са лесни за набавяне и смилане. Зеленчукови пюрета, шоколад и хляб, потопен в топла вода са основата на простата ми диета. Никога не ям меса, тъй като вярвам, че е грешно да убиваме животни, особено щом са толкова трудни за дъвчене.

На деветдесет и две съм и вече петнайсет години живея със сина си и семейството му. Къщата ни се намира в жилищен квартал и в Англия биха я описали като двуфамилна вила с малка градина. Не знам как биха я определили тук, сигурно испанския еквивалент на „просторна резиденция с парк“. Това не е вярно, къщата не е просторна, тясна е и няма нищо, което дори да наподобява парк. Има обаче приличен заден двор, който дели с двете си котки, кокошка, прислужницата и двете ѝ деца, разни мушички и кактус, наречен „столетник“.

Стаята ми гледа към този приятен заден двор, което е много удобно, тъй като няма стълби, с които да се разправам – трябва просто да отворя вратата, за да се насладя на звездите нощем и на ранното утринно слънце – единствената слънчева светлина, която понасям. Прислужницата, Росина, е индийка с мрачен характер и като цяло е враждебно настроена към останалата част от човечеството. Не смятам, че ме поставя в категорията човек, така че отношенията ни не са обтегнати. Кактусът, мухите и аз сме неща, които обитават задния двор, елементи от пейзажа и ни възприемат като такива. Котките са друг случай. Тяхната индивидуалност кара Росина да изпада в пристъпи на възторг и ярост в зависимост от настроението ѝ. Тя говори с котките, изобщо не говори с децата си, макар че според мен ги харесва по свой начин.

Така и не разбрах тази страна и сега започвам да се страхувам, че никога няма да се върна на север, никога няма да се махна оттук. Не трябва да губя надежда, чудеса могат да се случат и много често се случват. Хората смятат, че петдесет години са много за посещение на която и да е страна, защото често това е повече от половин живот. За мен петдесет години не са нищо повече от времево пространство, заседнало някъде, където всъщност изобщо не искам да бъда. През последните четиридесет и пет години се опитвам да избягам. Така и не успях, вероятно има някаква обвързваща магия, която ме държи в тази страна. Все някога ще разбера защо съм останала толкова дълго тук, докато щастливо съзерцавам северните елени и снега, черешовите дървета, ливадите, песента на дроздовете.

Англия не винаги е в центъра на тези мечти. Всъщност нямам особено желание да се установя в Англия, макар че ще трябва да посетя майка ми в Лондон, тя вече остарява, въпреки че се радва на отлично здраве. Сто и десет години не са чак толкова сериозна възраст, поне от библейска гледна точка. Маргрейв, прислужникът на майка ми, който ми изпраща картички на Бъкингамския дворец, ми каза, че тя все още е много пъргавя в инвалидната си количка, въпреки че как някой може да бъде пъргав в инвалидна количка, наистина не знам. Споделя, че е съвсем сляпа, но няма брада, което сигурно е препратка към една своя снимка, която изпратих като коледен подарък миналата година.

Наистина имам къса сива брада, която обикновените хора биха сметнали за отблъскваща. Лично аз я намирам за доста галантна.

Престоя в Англия би се ограничил до няколко седмици, а след това бих се посветила на мечтата на живота си – да отида в Лапландия, за да се возя в шейна, дърпана от кучета, вълнести кучета.

Всичко това е отклонение и не искам никога да си мисли, че умът ми блуждае надалеч, той блуждае, но никога по-далеч, отколкото искам.

Така, живея с моя Галахад, предимно в задния двор.

Галахад има доста голямо семейство и в никакъв случай не е богат. Оцелява на малката заплата, която се изплаща на консулските служители – тези, които не са посланици. (Последните, казвали са ми, получават по-висока заплата от правителството.) Галахад е женен за дъщерята на управителя на една циментова фабрика. Тя се казва Мюриел и двамата ѝ родители са англичани. Мюриел има пет деца, едно от които, най-малкото, все още живее с нас. Момчето, Робърт, е на двадесет и пет години и не се е оженил. Робърт не е приятен персонаж и още като дете се държеше лошо с котките. Освен това обикаля на мотоциклет и докара телевизор в къщата. От онзи момент нататък посещенията ми в предните райони на нашето жилище ставаха все по-редки. Ако някога се появя там сега, то винаги е по-скоро в ролята на призрак, ако мога така да се изразя. Изглежда, че това донякъде облекчава останалите членове на семейството, тъй като маниерите ми на трапезата стават леко нетрадиционни. С възрастта човек става все по-малко чувствителен към ексцентричностите на околните; например на четирийсетгодишна възраст бих се поколебала да ям портокали в претъпкан трамвай или автобус, а днес не само бих яла портокали в претъпкан трамвай или автобус, но бих си хапнала без притеснение и цяло блюдо във всяко обществено превозно средство, а бих си сипала и чаша порто, с което се почерпвам от време на време.

Въпреки това съм полезна и помагам в кухнята, която е в съседство със стаята ми. Беля зеленчуци, храня кокошката и, както вече споменах, извършвам други екстремни дейности, например мета стаята си всеки четвъртък. Не създавам проблеми и се поддържам чиста без ничия помощ.

Всяка седмица носи известна доза умерено удоволствие; всяка вечер, при хубаво време, небето, звездите и разбира се луната в правилния сезон. В понеделник, когато прогнозата позволява, вървя две преки надолу и посещавам приятелката си Кармела. Тя живее в много малка къща с племенницата си, която

пече торти за шведски магазин, въпреки че е испанка. Кармела има приятен живот и е наистина много интелектуална. Тя чете книги през елегантен лорнет и почти никога не си мърмори като мен. Освен това плете много сполучливи пуловери, но истинското ѝ удоволствие в живота е да пише писма. Кармела изпраща писма по целия свят до хора, които никога не е срещала, и ги подписва с най-различни романтични имена, но никога със своето. Кармела презира анонимните писма и, разбира се, те биха били непрактични, тъй като кой би могъл да отговори на писмо, в чийто край не е подписано никакво име? Тези прекрасни писма отлитат възвишено по въздушната поща с деликатния почерк на Кармела. Никой никога не отговаря. Това е онази озадачаваща черта на човечеството – хората никога нямат време за нищо.

Е, една прекрасна понеделнишка сутрин отидох на обичайното си посещение при Кармела, която всъщност ме чакаше на прага. Веднага видях, че тя е в състояние на силно възбуждане, тъй като беше забравила да си сложи перука. Кармела е плешива. Обичайно никога не би излязла на улицата без перука, тъй като е доста суетна, а червената ѝ перука е нещо като кралски жест към отдавна изгубената ѝ коса, която е почти толкова червена, колкото и перуката ѝ, ако не ме лъже паметта. Този понеделник Кармела беше некоронована с обичайната си гордост, но много развълнувана и мърмореше на себе си, което не ѝ е навик. Носех ѝ едно яйце, което кокошката бе снесла същата сутрин, изпуснах го като ме стисна здраво за ръката. Много жалко, защото яйцето вече не можеше да се поправи.

– Чаках те, Мариан, закъсна двайсет минути – каза тя, без да обръща внимание на счупеното яйце. – Някой ден ще забравиш изобщо да дойдеш.

Гласът ѝ беше отдалечен писък и това беше общо взето казаното от нея, защото, разбира се, не чух всичко. Тя ме издърпа в къщата и след няколко опита ми обясни, че има подарък за мен.

– Един подарък, един подарък, един подарък.

Така, Кармела ми е давала подаръци няколко пъти и те понякога са плетени, а друг път - тестени, но никога не съм я виждала толкова развълнувана. Когато разопакова слуховия тропет, изпаднах в недоумение дали служи за ядене или пиене, или просто за украса. След множество сложни жестове тя най-накрая го опря в ухото ми и това, което винаги бях чувала като отдалечен писък, премина през главата ми като рев на разгневен бик.

– Чуваш ли ме, Мариан?

Наистина чувах, беше ужасяващо.

– Чуваш ли ме, Мариан?

Кимнах безмълвно, този страшен шум беше по-лош от мотоциклета на Робърт.

– Този великолепен тромпет ще промени живота ти.

Накрая казах:

– За Бога, не викай, че ме изнервяш.

– Чудо! – извика Кармела, все още развълнувана, но продължи по-тихо. - Животът ти ще се промени.

Седнахме и засмукахме таблетки с вкус на виолетки, които Кармела харесва, защото ароматизират дъха; аз вече свиквам с доста неприятния вкус и започвам да ги харесвам благодарение на симпатиите си към Кармела. Обсъдихме всички революционни възможности на тромпета.

– Не само ще можеш да слушаш красива музика и интелигентни разговори, но и ще имаш привилегията да шпионираш какво говори за теб цялото ти семейство, а това трябва да е много забавно.

Кармела беше приключила с таблетката и беше запалила малка черна пура, която пазеше за специални случаи.

– Разбира се, трябва да си много потайна по отношение на тромпета, защото може да ти го отнемат, ако не искат да чуваш какво си говорят.

– Защо да крият нещо от мен? – попитах аз, мислейки си за неизлечимата страст на Кармела към драмата. – Не им създавам никакви проблеми и те почти никога не ме виждат.

– Никога не знаеш – каза Кармела. – Хората под седемдесет и над седем са много ненадеждни, ако не са котки. Не можеш да си прекалено внимателна. Представи си вълнуващата сила да подслушваш другите, когато си мислят, че не ги чуваш.

– Едва ли ще пропуснат тромпета – усъмних се аз. – Сигурно е биволски рог, бивоците са много големи животни.

– Разбира се, не бива да ги оставяш да те видят с него, трябва да се скриеш някъде и да слушаш.

Не се бях сетила за това, със сигурност обещавах безкрайни възможности.

– Е, Кармела, мисля, че е много любезно от твоя страна, а този флорален дизайн е наистина много красив, изглежда якобински.

– Ще можеш да чуеш и последното ми писмо, което още не съм изпратила, защото чаках да ти го прочета. Откакто откраднах парижкия телефонен указател от консулството, увеличих обема на работата си. Не можеш да си представиш всички красиви имена в Париж. Това е адресирано до Мосю Белвадер Оаз Ноази, ру де ла Реште Потин, Париж втори район. Едва ли някой може да си измисли нещо по-звучно, дори да опита. Представям си го като доста крехък стар господин, все още елегантен, със страст към тропическите гъби, които отглежда в имперския си гардероб. Носи бродирани жилетки и пътува с лилав багаж.

– Знаеш ли, Кармела, понякога си мисля, че би могла да получиш отговор, ако не налагаш въображението си на хора, които никога не си виждала. Мосю Белвадер Оаз Ноази несъмнено е много хубаво име, но да предположим, че е дебел и колекционира плетени кошници. Да предположим, че никога не пътува и няма багаж, да предположим, че е млад мъж с копнеж към морето. Мисля, че трябва да бъдеш по-реалистична.

– Понякога си много негативно настроена, Мариан, макар да знам, че имаш добро сърце, но това не е причина бедният господин Белвадер Оаз Ноази да прави нещо толкова тривиално, като да събира плетени кошници. Той е крехък, но безстрашен, възнамерявам да му изпратя спори на гъби, за да обогати видовете, които си е набавил от Хималаите.

Нямаше какво повече да се каже, затова Кармела прочете писмото. Тя се преструваше на известен перуански алпинист, който е загубил ръката си, опитвайки се да спаси живота на зловещо мече, попаднало на ръба на пропаст. Майката мечка немилостиво е отхапала ръката ѝ. Продължи с най-различна информация за гъбите на голяма надморска височина и предложи да изпрати проби. Струваше ми се, че приема твърде много за даденост.

Когато излязох от къщата на Кармела, беше почти обедно време. Носех мистериозния си пакет под шала, като вървях много бавно, за да запазя енергията си. По това време се чувствах доста развълнувана и почти бях забравила, че за обяд ще има доматена супа. Винаги много съм обичала доматената супа от консерва, но не я ядем често.

Лекото ми вълнение ми даде идеята да вляза през входната врата, вместо да заобиколя по задния път, което е обичайната ми процедура. Обмислях да открадна един или два шоколада от Мюриел, които тя криеше зад шкафа за книги. Мюриел е много злобна по отношение на сладкишите и нямаше да е толкова дебела, ако беше по-щедра. Знаех, че е отишла в центъра, за да купи антимакасар, за да скрие мазните петна по столовете. Самата аз не харесвам антимакасари и предпочитам миещи се плетени столове, които не са толкова депресиращи колкото плата, когато са мръсни. За съжаление Робърт беше в салона и забавляваше двама свои приятели на коктейли. Всички ме погледнаха и бързо отвърнаха поглед, когато започнах да обяснявам, че съм била на обичайната си понеделнишка разходка. Дикцията ми не е толкова добра, колкото беше преди, защото нямам зъби. Монологът едва започваше, когато Робърт ме хвана грубо за ръката и ме изхвърли в коридора, водещ към кухнята. Очевидно беше ядосан. Както казва Кармела, човек никога не може да се довери на хора под седемдесет и над седем години.

Както обикновено, обядвах в кухнята и отидох в стаята си, за да разреша котките Мармийн и Чача. Реша котките всеки ден, за да поддържам дългата им козина изискана и лъскава и за да отделя козината, която свалям от гребените за Кармела, която обеща да я изплете на пуловер, щом се събере достатъчно. Напълних две малки бурканчета от сладко с хубавата мека козина. Изглежда, че това е приятен и икономичен начин да се сдобием с топли дрехи за зимата. Кармела смята, че жилетката без ръкави е практична дреха за студените сезони. Вече години наред пълня двата буркана, така че може би ще ми отнеме известно време да събера достатъчно вълна за цяла дреха. Вероятно може да се смеси с малко вълна от лама, макар че Кармела казва, че това би било измама. Веднъж братовчедката на Розина ми донесе подарък – обикновено индийско колело за предене. Изпробвах го върху памучни отпадъци и изпридах хубави и полезни въжета. Докато успея да събера достатъчно котешка вълна за предене, ще съм се научила да правя хубава прежда. Това е предприемчиво занимание и трябва да кажа, че щях да бъда доста щастлива, ако не изпитвах толкова голяма носталгия по Севера. Казват, че оттук се вижда Полярната звезда и, че тя никога не помръдва. Никога не съм успявала да я открия. Кармела има планисфера, но не можем да разберем как се използва. А има толкова малко хора, с които човек може да се консултира по такива въпроси.

Когато скрих внимателно тромпета, се заех със следобедните си задачи.

Червената кокошка изглеждаше така, сякаш снася поредното яйце на леглото ми, а Мармийн се дразнеше на новоразресаната си опашка, както обикновено. Внезапното появяване на Галахад в стаята едва не ме събори от стола. Последният път, когато синът ми ме посети, беше заради спукания резервоар на тоалетната ми и го придружаваше водопроводчик. Сега стоеше и мърмореше на вратата. Предполагам, че е искал да каже нещо.

После сложи бутилка портокалово вино върху скрина ми, измърмори още малко и си тръгна. Това учудващо поведение на Галахад провокира дълбоки размисли чак до вечерта. Не ми хрумваше причина, която да обясни посещението му. Нямах рожден ден, а той никога не ми правеше подаръци за рождения ден; съдейки по времето, не беше и Коледа. Защо трябваше да прави такива екстравагантни промени в навиците си?

Тогава не мисля, че приписвах на събитието някакво зловещо тълкуване, просто бях любопитна и изненадана. Разбира се, ако имах дарбата на Кармела за проникателна психология, може би и тогава щях да бъда малко загрижена. Във всеки случай, дори и да бях предвидила последвалите събития, можех единствено да чакам.

Голяма част от живота ми е преминала в очакване, повечето безплодно. Напоследък не ми се занимава с много последователни мисли, но в този случай действително направих план за действие. Искях да разбера мотивите за неочакваната доброта на Галахад. Не че му липсва общочовешко състрадание, просто смята, че добротата към неодушевени същества е загуба на време. Може и да е прав, но от друга страна, кактусът столетник ми се струва жив, така че смятам, че мога да предявя претенции за съществуване.

Когато се свечери и вечерята приключи, изчаках Розина да се прибере, след това разопаковах внимателно слуховия си тромпет, излязох от стаята си и се промъкнах в тъмния коридор между хола и кухнята. Вратата тук винаги беше отворена, така че имах хубава гледка към семейния си живот. Галахад седеше срещу Мюриел до камината, която имаше електрическо пънче. То не беше включено, тъй като времето не беше твърде хладно. Робърт седеше на тесния диван и късаше сутрешния вестник на лентички. Новите антимакасари бяха закачени послушно на столовете и дивана. Бяха тъмнобежови с ресни,

предполагам практични и лесни за пране. Тримата членове на семейството ми бяха ангажирани в някаква дискусия.

– Дори никога повече да не се повтори, резултатът е недопустим – каза Робърт, толкова силно, че тромпетът ми завибрира. – Никога повече няма да се осмеля да поканя някой от приятелите си тук.

– Аз пък мислех, че всичко вече е решено – каза Галахад. – Не е нужно да продължаваш да се вълнуваш толкова, когато всички сме съгласни, че ще ѝ е много по-добре в дом.

– Винаги решаваш всичко с двайсет години закъснение – обади се Мюриел. – Майка ти е постоянен повод за тревога през последните двайсет години, а ти си достатъчно упорит и инатлив, за да я държиш тук на наша територия само за да задоволиш собствената си сантименталност.

– Мюриел, ти си несправедлива – каза тихо Галахад. – Знаеш, че никога не сме имали средствата да я заведем в институция, преди Чарлз да умре.

– Правителството осигурява институции за възрастни и немощни хора – изсумтя Мюриел. – Трябваше да бъде прибрана отдавна.

– Не сме в Англия – каза Галахад. – Институциите тук не са подходящи за човешки същества.

– Бабата – отбеляза Робърт, – едва ли може да се нарече човешко същество. Тя е слюнчест чувал с разлагаща се плът.

– Робърт! – сопна се Галахад неубедително, – наистина ли, Робърт.

– Ами, не мога повече – отвърна Робърт. – Да си поканя хора на по пиетие, а да влезе чудовището от Гламис и да бълнува посред бял ден, докато не се наложи да я изритам. Внимателно, разбира се.

– Не забравяй, Галахад – добави Мюриел, – старите хора нямат чувства като теб и мен. Тя би била много по-щастлива в институция с персонал, който да полага адекватни грижи за нея. Днес те са много добре организирани. Това място, за което ти разказах в Санта Брихида, се управлява от Братството на Кладенеца на светлината и се финансира от една известна американска компания за зърнени храни (Баунсинг Брекфаст Сириал ООД). Всичко това е много ефективно и сравнително евтино.

– Да, каза ми – измърмори Галахад, който изглеждаше отегчен от дискусията.
– Съгласен съм, че това е мястото, на което да я изпратим, очаквам, че там ще се грижат добре за нея.

– И кога ще я изпратим? – попита Робърт. – Мога да превърна стаята ѝ в работилница за мотора.

– Няма за къде да бързаме – започна Галахад. – Трябва да ѝ бъде казано.

– Казано? – изненадано изписка Мюриел. – Тя няма представа къде се намира, не мисля, че дори ще забележи промяната.

– Може и да забележи – каза Галахад. – Никога не можеш да прецениш колко разбира.

– Майка ти – сопна се Мюриел. – Е сенилна. Колкото по-скоро приемеш това, толкова по-добре.

За момент отдалечих тромпета от ухото си, отчасти защото ръката ме болеше. Сенилна? Смя да твърдя, че са прави, но какво означава сенилна?

Приближих тромпета към другото ухо.

– Тя би трябвало да е мъртва – каза Робърт. – На тази възраст е по-добре хората да са мъртви.

Обратно в леглото, облечена във вълнената си нощница, установих, че треперя от треска, която сякаш принадлежеше на някой друг. В главата ми се въртяха ужасяващите мисли: „Котките, какво ще стане с котките? Кармела, какво ще стане с Кармела в понеделник сутрин? Ами червената кокошка? Защо са толкова убедени, че е по-добре човек да е мъртъв? Откъде могат да знаят това? О, скъпа Венера (винаги се моля на Венера, тя е така блестяща и разпознаваема) какво е Братството на Кладенеца на светлината? Звучи по-ужасяващо от самата смърт, Братство с мрачни познания за това какво е най-добре за другите и желязната решимост да ги подобри, независимо дали им харесва или не. О, Венера, какво съм направила, за да заслужи това, а какво ще правят котките, какво ще стане с Мармийн и Чача? Никога няма да изпредем вълната им в жилетка, която да топли костите ми, никога няма да нося котешка вълна, вероятно ще трябва да нося униформа, няма да има червена кокошка, която да снася ежедневно яйце на леглото ми.“

Измъчвана от всички тези ужасни видения и мисли, изпаднах в нещо по-близо до каталепсия, отколкото до сън.

Естествено, на следващия ден посетих Кармела, за да ѝ съобщя ужасните новини. Взех си слуховия тропет, тъй като се надявах да получа някакъв съвет.

– На моменти – каза Кармела, – съм ясновидка. Когато видях тропета на битака, си казах: „Точно това ѝ трябва на Мариан“, трябваше да го купя веднага, имах предчувствие. Ужасна новина, трябва да се опитам да измисля някакъв план.

– Какво мислиш за Братството на Кладенеца на светлината? – попитах аз. – Мен ме плаши.

– Братството на Кладенеца на светлината? – повтори Кармела. – Очевидно е нещо изключително зловещо. Не предполагам, че е компания за смилане на стари дами в зърнена закуска, а нещо морално зловещо. Звучи ми ужасно. Трябва да измисля нещо, за да те спася от челюстите на Кладенеца на светлината.

Това сякаш я забавляваше без причина и тя се засмя, макар да виждах, че е доста разстроена.

– Няма да ми позволят да взема котките, нали?

– Никакви котки – каза Кармела. – На институциите всъщност не им е позволено да харесват нищо. Те нямат време.

– Какво да правя? – казах аз. – Струва ми се жалко да се самоубия, когато съм живяла деветдесет и две години и не съм научила нищо.

– Можеш да избягаш в Лапландия – каза Кармела. – Бихме могли да си изплетем тук палатка, за да не се налага да си купуваш такава, когато пристигнеш.

– Нямам пари, никога не бих могла да стигна до Лапландия без пари.

– Парите са много досадни. – каза Кармела. – Ако имах, щях да ти дам малко и щяхме да си направим почивка на Ривиерата на път за Лапландия. Дори бихме могли да играем малко хазарт.

Дори Кармела нямаше практичен съвет.

Къщите са тела. Свързваме се със стени, покриви и предмети, както се свързваме с черния си дроб, скелета, плътта и кръвта. Аз не съм красавица, не е необходимо огледало, за да ме увери в този абсолютен факт. Въпреки това съм се вкопчила в тази овехтяла снага, сякаш е прозрачното тяло на самата Венера. Това е вярно за задния двор и малката стая, която обитавах по това време, моето тяло, котките, червената кокошка, все тяло, все част от собствения ми вял кръвоток. Раздялата с тези добре познати и обичани, да, обичани, неща беше „Смърт и смърт,

нали“ според старата рима за Човека с двойни дела²⁶. Нямах лек за иглата в сърцето ми с дългия конец от стара кръв. Ами Лапландия и шайката пухкави кучета? Това също би било главоломно изменение от така ценените ми навици, но колко различно от заведение за грохнали старчета.

– В случай че те затворят в стая на десетия етаж – каза Кармела, запалвайки пура. – Можеш да вземеш много от онези въжета, които плетеш, и да избягаш. Бих могла да те чакам долу с картечница и автомобил, нает автомобил, нали знаеш, предполагам няма да е твърде скъпо за час-два.

– Откъде ще вземеш картечница – попитах аз, заинтригувана от идеята Кармела да се въоръжи стакъв смъртоносен артефакт. – И как се борави с тях? Така и не успяхме да задействаме планисферата. Картечницата би трябвало да е по-сложна.

– Картечниците – започна Кармела, – са самата простота. Зареждаш ги с много куршуми и натискаш спусъка. Не е необходима интелектуална манипулация и не е нужно да уцелиш. Шумът впечатлява хората, те си мислят, че си опасен, ако имаш картечница.

– Може и да си опасен – отговорих разтревожено. – Да речем, че ме уцелиш по погрешка?

– Бих натиснала спусъка само в случай на абсолютна необходимост. Могат да пуснат срещу нас глутница полицейски кучета и в такъв случай ще бъда принудена да стрелям. Цяла глутница кучета е доста голяма мишена, четиридесет кучета на разстояние три метра няма да е трудно да бъдат улучени. Винаги ще те различа от разгневено полицейско куче.

Не бях съвсем ощастлива от аргументите на Кармела.

– Да предположим, че има само едно полицейско куче, което ме преследва в кръг. Лесно би могла да улучиш мен вместо хрътката.

– Ти – каза Кармела, пробождайки въздуха с пурата си, – би се спускала от десетте етажа по въжето си. Кучетата биха нападнали мен, а не теб.

– Е - казах аз, все още не съм убедена, – след като напуснем двора за упражнения (предполагам, че ще да е двор за упражнения, обграден с високи

²⁶ Бел. прев. Анонимно римувано стихотворение „The Man of Double Deed“ (Човека с двойни дела), завършва със стиха „Twas death, and death, and death indeed“.

стени), осеян с мъртви полицейски кучета, какво ще правим тогава и къде ще отидем?

– Бихме могли да се присъединим към банда в скъп морски курорт, да подслушваме телефонни обаждания, за да следим победителите в конните надбягвания, преди букмейкърите да са раздали парите.

Кармела се отклони от темата. Направих опит да я върна към същността на разговора ни.

– Мисля, че каза, че животните не се допускат в институциите. Четиресет полицейски кучета със сигурност са животни?

– Полицейските кучета не са точно животни в нормалния смисъл на думата. Полицейските кучета са извратени животни без животински манталитет. Полицаята не са човешки същества, така че как може полицейските кучета да са животни?

На този въпрос беше невъзможно да се отговори. Кармела трябваше да стане адвокат, толкова добра беше в сложните дебати.

– Със същия успех можеш да кажеш, че кучетата коли са извратени овце – отсякох накрая аз. – Ако държат толкова много кучета в една институция, не виждам как биха навредили една или две котки.

– Помисли за котките, които ще живеят в постоянни мъки сред четиресет свирепи полицейски кучета.

Кармела се взираше пред себе си с агонизиращо изражение.

– Нервната им система не би издържала в подобна ситуация.

Разбира се, тя беше права, както обикновено.

Все още се чувствах смазана от отчаяние и се запътих към дома. Как щеше да ми липсва Кармела с нейните стимулиращи съвети, черните пури, виолетовите таблетки за смучене. Сигурно щяха да ме накарат да смуча витамини в някоя институция. Витамини и полицейски кучета, сиви стени, картечници. Не можех да мисля последователно, ужасът от ситуацията плуваше на плетеници в главата ми, караше я да ме боли, сякаш натъпкана с бодливи водорасли.

По-скоро силата на навика, отколкото собствените ми възможности ме отведоха въкъщи и ме настаниха в задния двор. Колкото и да е странно, намирах се в Англия и беше неделя следобед. Седях с книга на каменна пейка под люляков храст. Наблизо розмарин насищаше въздуха с парфюм. Някъде играеха тенис,

ритмичните удари на ракетите и топките се чуваха съвсем ясно. Седях в Потъналата холандска градина²⁷, защо ли ѝ казваха холандска? Розите? Геометричните цветни лехи? Или може би защото е потънала. Църковните камбани звънят, това е протестантската църква, пихме ли вече чай? (сандвичи с краставици, кекс с кимион и бисквити) Да, чаят трябва да е приключил.

Дългата ми тъмна коса е мека като котешка козина, красива съм. Това ме шокира, защото току-що осъзнавам, че съм красива и трябва да направя нещо по въпроса, но какво? Красотата е отговорност като всяка друга, животите на красивите са специални като на министър-председателите, но не това е съкровено ми желание, трябва да има нещо друго... Книгата. Сега вече я виждам, приказките на Ханс Кристиан Андерсен, „Снежната кралица“.

Снежната кралица, Лапландия. Малкият Кай решава задачи за умножение в ледения замък.

Осъзнавам, че и на мен е дадена математическа задача, която не мога да реша, въпреки че изглежда се опитвам от много, много години. Всъщност не съм тук, в Англия, в тази ароматна градина, въпреки че тя не изчезва, както почти винаги се случва, измислям си всичко това и то е на път да изчезне, но не изчезва.

Да се чувстваш толкова силен и щастлив е много опасно, нещо ужасно предстои и трябва бързо да намеря решение.

Всички което обичам, ще се изпари и ще променя това само ако успея да реша проблема на Снежната кралица. Тя е Сфинксът на Севера с трескава бяла козина и диаманти на десетте нокътя на всеки крак, усмивката ѝ е замръзнала, а сълзите ѝ дрънчат като градушка върху странните диаграми, нарисувани в краката ѝ. Някъде, някога, трябва да съм предала Снежната кралица, не би ли трябвало да знам вече?

Младежът с бялата риза е дошъл да ме попита нещо, дали ще играя тенис, ами аз не съм много добра, нали знаете, затова предпочитам да чета книга. Не, не интелектуална книга, просто приказки. Приказки на твоята възраст?

Защо не? Какво е възрастта? Нещо, което не разбираш, любов моя.

Сега гората е пълна с диви анемонии, да отидем? не, Скъпи, не казах диви анемии, казах диви анемонии, цветя, стотици, хиляди диви цветя по цялата земя

²⁷ „Потъналата градина“ (наричана още „Холандската градина“) в двореца Кенсингтън.

под дърветата чак до беседката. Няма мирис, но присъствието им е точно като парфюм и също толкова обсебващо, ще ги помня цял живот.

Отиваш ли някъде, Скъпа?

Да, отивам в гората.

Защо казваш, че ще ги помниш цял живот?

Защото ти си част от паметта им и ще изчезнеш, анемониите ще цъфтят вечно, а ние не.

Скъпа, престани да философстваш, не ти отива, носът ти се зачервява.

Откакто открих, че съм наистина красива, нямам проблем да имам червен нос, щом е толкова красив.

Ти си ужасно суетна.

Не, скъпи, не съвсем, защото имам плашещото предчувствие, че ще изчезне, преди да разбере какво да правя с него. Толкова се страхувам, че нямам време да се наслаждавам на това да съм суетна.

Ти си депресивна маниачка и щях да се отегчавам до смърт, ако не беше толкова красива.

Никой не би могъл да се отегчи от мен, твърде съм духовита.

Ужасно духовита, но слава богу, в убийствено тяло. Зелена и златна светлина в гората, виж големите папрати. Казват, че вещиците правят магии със семената на папратите, те са хермафродити.

Вещиците?

Не, папратите. Някой е донесъл онази колосална синкава ела от Канада, струвала е милиони, колко глупаво да донесеш дърво от Америка. Не я ли мразите тази Америка?

Не, защо да мразя Америка, никога не съм бил там, те са страшно цивилизовани.

Ами мразя Америка, защото знам, че веднъж влязъл там, никога не можеш да излезеш и цял живот плачеш за анемоните, които никога повече няма да видиш.

Може би Америка е покрита от главата до петите с диви цветя, най-вече анемонии, разбира се.

Аз знам, че не е така.

Откъде можеш да знаеш това?

Не и в онази част от Америка, за която мисля. Те имат други видове растения, и прах. Прах, прах. Вероятно няколко палми и галопиращи върху крави каубои.

Те яздят коне.

Коне тогава. Има ли значение, когато толкова милееш по дома, че не би забелязал, ако язدهа хлебарки?

Е, не ти се налага да ходиш в Америка, така че се успокой.

Дали не ми се? Кой знае, нещо ми подсказва, че ще видя много от Америка и ще ми е много тъжно там, освен ако не се случи чудо.

Чудеса, вещици, приказки, трябва да пораснеш, Скъпа!

Може и да не вярваш в магии, но точно в този момент се случва нещо много странно. Главата ти се е изпарила, а аз виждам рододендроните през стомаха ти. Не че си мъртъв или нещо толкова драматично, просто избледняваш и дори не мога да си спомня името ти. Помня бялата ти риза по-добре, отколкото помня теб. Спомням си всички неща, които изпитвах към бялата риза, но този, който я караше да се движи в пространството, е изчезнал напълно (стр. 23).

Затова пък ти ме помниш като розова ленена рокля без ръкави, а лицето ми е объркано с десетки други лица, нямам и име. Така че защо се вдига толкова шум за индивидуалността?

Струва ми се, че чух Снежната кралица да се смее, а тя рядко се смее.

Ето че се кисках в ужасния си стар труп, а Галахад се опитваше да ми каже нещо. Той крещеше с пълно гърло:

– Не, не те каня да играем тенис, а се опитвам да ти кажа нещо много приятно и важно.

Приятно? Важно?

– Ти заминаваш на хубава почивка, майко. Ще ти хареса много.

– Скъпи ми Галахад, не ми казвай такива глупави лъжи. Изпращате ме в дом за възрастни жени, защото смятате, че съм отблъскваща старица със зъл нрав, и смея да твърдя, че по свой изкривен начин сте прави.

Той мърдаше устни, гледайки ме така, сякаш съм си извадила жива коза от бонето.

– Очакваме да бъдеш разумна – изкрещя той накрая. – Ще ти бъде много удобно и ще имаш много компания.

– Скъпи ми Галахад, интересно какво смяташ за неразумно? Искаш да кажеш, че мога да съборя къщата тухла по тухла и да я потъпча? Да хвърля телевизора от покрива? Да си тръгна гола с отвратителния мотоциклет на Робърт? Не, Галахад. Нямам сили за нито една от тези реакции. Нямам абсолютно никакъв друг избор, освен да бъда това, което наричаш „разумна“, не е нужно да се притесняваш.

– Ще си много щастлива, майко, ще видиш, има всякакви интересни занимания и обучен персонал, който ще се грижи никога да не си самотна.

– Никога не съм самотна, Галахад. Или по-скоро никога не страдам от самота. Страдам много от мисълта, че самотата ми може да бъде отнета от много безмилостно добронамерени хора. Разбира се, никога не съм се надявала, че ще ме разберете, затова единственото, за което ви моля, е да не си въобразявате, че ме убеждавате в нещо, когато всъщност ме принуждавате против волята ми.

– Наистина, майко, това е за твоё добро, знам, че ще го оцениш по-късно.

– Много се съмнявам в това. Но каквото и да кажа няма да си промениш мнението, така че кога трябва да си ида?

– Ами мислехме, да те закараме във вторник, просто да разгледаме мястото. Ако не си доволна, можем веднага да те върнем у дома.

– Днес е неделя.

– Да, днес е неделя. Радвам се, че се поосвежаваш, майко, ще видиш колко ще ти е хубаво, ще намериш много приятели и ще правите здравословни упражнения в Санта Брихида. Това е почти провинцията, нали знаеш.

– Какво имаш предвид под „здравословни упражнения“? – попитах аз, жертва на ужасното предчувствие, че може да имат отбор по хоккей; човек никога не знае при съвременната терапия. – Тук правя достатъчно упражнения.

– Някакъв вид организиран спорт – отвърна Галахад, потвърждавайки страховете ми. – След месец-два ще се чувстваш като две годишно дете.

Вече едва дишах, останах спокойна, за да запазя енергия, имах твърде много неща, които да узная, преди да падна в гроба. Освен това спорът с Галахад очевидно беше безплоден. Той продължи да говори известно време, но вече не чувах какво казва, защото бе спрял да вика.

Преди около петдесет-шейсет години си купих един практичен ламаринен сандък от еврейския квартал в Ню Йорк. Този сандък устоя на времето въпреки разнообразните си приложения. Наскоро го бях използвала като масичка за чай,

когато Кармела ми дойде на гости. Очаквах да го пълня с багаж отново едва когато замина за Лапландия. Човек никога не може да бъде сигурен за бъдещето. Не бях отварял сандъка от около седем години, сигурно тогава Кармела ми беше дала шишенцето със сънотворна отвара, която сама беше приготвила и която така и не посмях да опитам. Бутилката все още лежеше на дъното на сандъка и се беше превърнала в кристална утайка, която изглеждаше изключително отровна, с кафеникав оттенък и сив фунгоиден израстък около върха. Реших да я запазя така, както е, човек никога не знае какво може да е полезно, никога не изхвърлям нищо. Вътрешността на сандъка беше изработена от масивно дърво и облепена с хартия с хубав дизайн, който на места беше леко зацапан.

Първият предмет, който опаковах до сънотворното, беше, разбира се, съдбовния слухов тропет. Това ме накара да се сетя за Ангел Гавраиил, макар че ако не се лъжа, той надува своя тропет, не слуша през него, поне според Библията на последния ден, когато човечеството достигне своя неизбежен катаклизъм. Странно как библията сякаш винаги завършва с нещастие и катаклизъм. Често съм се чудила как техният гневен и злобен Бог е станал толкова популярен. Човечеството е много странно и не претендирам, че разбирам всичко, но защо би почитал нещо, което ти изпраща само чуми и кланета, и защо Ева е обвинена за всичко?

След това трябваше да отворя скрина и да подредя, също и всички картонени кутии с различни етикети, мармалад, стъкло, боб в консерва, кетчуп. Разбира се, те не съдържиха това, което пишеше на етикетите, а различни дреболии, които се натрупват с времето.

Човек трябва много да внимава какво взима, когато заминава завинаги, нещо на пръв поглед безполезно може да се окаже от съществено значение при определени обстоятелства. Реших да опаковам така, сякаш отивам в Лапландия. Взех отвертка, чук, гвоздеи, семена за птици, много въжета, които сам бях изплела, няколко кожени ленти, част от будилник, игли и конци, торба със захар, кибритени клечки, цветни мъниста, миди и т.н. Накрая сложих и няколко дрехи, за да не дрънкат нещата в багажника.

Тъй като знаех, че Мюриел си вре носа навсякъде, и исках да предотвратя евентуална ревизия на вещите си, напълних празните картонени кутии с камъни

от задния двор и ги завързах с конец, за да си помисли, че съм оставила цялата си колекция. Мюриъл щеше да нарече всичко това „боклук“ и да го изхвърли.

Разбира се, знаех, че няма да подкупя ескимосите, но прибрах всичко, сякаш можех. Институции като Далечния север също са откъснати от цивилизацията и никога не знаеш какво могат да искат хората. Не напразно съм се образовала в манастирско училище.

Времето, както всички знаем, минава. Дали се връща по същия начин, е слабо вероятно. Един мой приятел, когото не споменах досега поради отсъствието му, ми каза, че частици от розова и синя вселена се сблъскват като два рояка пчели и когато двойка различни по цвят пчели се ударят една в друга, стават чудеса. Всичко това има нещо общо с времето, макар че се съмнявам да успея да обясня последователно.

Този приятел, господин Марлборо, живее във Венеция със сестра си, така че не съм го виждал от известно време. Г-н Марлборо е голям поет и през последните години се прочу. Понякога съм мислела да пиша поезия, но да накараш думите да се римуват една с друга е трудно, като да прекараш стадо пуйки и кенгура по претърпкана улица и да ги държиш в строй, без да заглеждаш витрините. Има толкова много думи и всички те имат някакви значения. Марлборо ми казва, че сестра му е инвалид от раждането си, макар че го казва толкова загадъчно, че понякога се чудя какво ѝ има наистина.

Ако си спомням правилно, писателите обикновено намират някакво оправдание за книгите си, макар че защо човек трябва да търси оправдание за толкова тихо и спокойно занимание, наистина не знам. Военните никога не се извиняват за това, че се избиват помежду си, но пък писателите се срамуват, че са написали някаква хубава инертна книжка, която може би никой няма да прочете. Ценностите са много странни, толкова бързо се менят, че не мога да ги следя.

Казвам всичко това, защото може би все пак ще напиша някакъв вид поезия. Мисля, че една балада би била по-скоро в мой стил, с кратки прости стихове, като например:

Нищо повече по този под,
А претършувах всеки вход.
Загърбена от близък и роднина,
Взимам всичко щом замина.

А не нещо префърцунено с дълги думи. Това е само пример, тъй като всъщност бих предпочела нещо по-романтично.

С всички тези мисли, които се сипеха в главата ми като пясък през сито, продължих да опаковам. Оказа се продължителна работа, но нямах желание да спя, бях прекалено заета.

Сънят и събуждането не са толкова ясно различими, колкото бяха преди, често ги обърквам. Паметта ми е пълна с най-различни неща, които може би не са в хронологичен ред, но са много. Гордея се от отличната си способност да си спомням.

Котките пееха химни на Луната
На брега само лъжица сребърна

Този римуван образ така и не беше завършен, сигурно все пак съм заспала.

Санта Брихида е предградие в южната част на града. Всъщност това е старинно индийско-испанско село, свързано с метрополията чрез бензиностанции и фабрики. Къщите са ту от глина, ту от масивен камък, улиците са грубо павирани и тесни, оградени с дървета и високи стени, които крият колониални имения и паркове. Мястото би имало някакъв чар, ако в дъждовни дни не миришеше толкова силно на фабриката за хартия „Гомес и компания“. Капка дъжд и цялото място е завладяно от страшна миризма.

Последната къща на улица Албахака беше Институцията. Тя изобщо не отговаряше нито на моите представи, нито на тези на Кармела. Имаше стени, естествено, но всичко останало беше различно. Отвън не се виждаше особено много, само големи стари стени, по които капеха плумбаго и бръшлян. Входната врата беше масивна дървена конструкция, обкована с железни буци, които някога може би са били глави. Бяха изтъркани почти до гладкост. Виждах една кула, която стърчеше на около един етаж над стената. Всичко това приличаше повече на средновековен замък, отколкото на болницата или затвора, които очаквах.

Дамата, която ни пусна вътре, толкова изненадващо се различаваше от безупречния пазач, който очаквах, че не можех да спра да я гледам. Беше малко по-млада от мен, около десет години да речем; носеше карирано долнище на пижама,

джентълменско сако и сиво поло. Имаше доста гъста коса, която се подаваше изпод яхтена шапка с надпис „H.M.S. Thumbelina“ и корона. Изглеждаше много развълнувана и не спираше да говори. Галахад и Мюриел се опитваха от време на време да направят някой коментар, но тя не им даваше да се изкажат.

Първите впечатления никога не са особено проникателни, мога само да кажа, че изглеждаше, като да има няколко двора, манастири, изоставени фонтани, дървета, храсти, тревни площи. Основната сграда всъщност представляваше замък, заобиколен от различни павилиони с нелепи форми. Жилища във формата на жаби като за феички, швейцарски шалета, железопътни вагони, едно-две обикновени бунгала, нещо с форма на ботуш, друго наподобяващо извънгабаритна египетска мумия. Освен това беше толкова странно, че за първи път се усъмних в точността на наблюдението си. Нашата водачка продължи да говори развълнувано и сякаш ми обясняваше нещо, като не обръщаше внимание на Мюриел и Галахад. Виждах изумлението, изписано на лицата им, но фактът, че си бяха направили труда да донесат куфара ми, им попречи да променят мнението си.

След като вървахме дълго, стигнахме до една кула, която стоеше самотно в зеленчукова градина. Не беше кулата на главната сграда. Беше нова кула, висока не повече от три етажа и избеляла. Имаше известна прилика с фар, едва ли човек би очаквал това в градина. Нашият водач отвори вратата и след четвърт час разговор ни пусна вътре. Това необикновено място очевидно трябваше да бъде новия ми дом. Единствените истински мебели бяха плетен стол и малка масичка. Всичко останало беше боядисано. Искам да кажа, че стените бяха изрисувани с мебелите, които не бяха там. Беше толкова хитроумно, че отначало почти се вцепених. Опитах се да отворя боядисания гардероб; етажерка с книги и техните заглавия. Отворен прозорец със завеса, която се полюшваше от вятъра, или по-скоро щеше да се полюшва, ако беше истинска завеса. Изрисувана врата и рафт с всевъзможни орнаменти. Всички тази едноизмерни мебели имаха странно потискащ ефект, сякаш човек си блъска носа в стъклена врата.

Не след дълго Галахад и Мюриел си тръгнаха, но нашата спътничка остана и говореше като луда. Чудех се дали знае, че не чувах нито една нейна дума. Но щеше да е невъзможно да предам каквото и да било през потока от думи, дори ако произношението ми беше силно и отчетливо. Накрая я оставих сама, все още говореща, и се изкачих по стълбите, за да разгледам останалата част от кулата.

Имаше една стая с истински прозорец, легло и гардероб. Стените не бяха декорирани. В ъгъла – стълба, която водеше към врата с капаци, която реших да оставя за друг пък, тъй като се чувствах доста отпаднала от всичките усилия.

Успях да направя двадесет и пет курса нагоре-надолу по стълбите и да разопаковам целия си куфар, а тя все още говореше. Реших, да рискувам и използвах слуховия си тромпет. Банята се намираше на приземния етаж и беше добро място за изпитване на акустиката.

– Не че щеше да има голямо значение, защото така или иначе не беше допуснат тук заради патиците. Все пак ми изпрати хубаво дълго писмо и трябваше да прочетеш как е гонил чакъл в продължение на десет километра.

– Вече е почти време за чай и д-р Гамбит очаква да се съберем, преди да удари звънецът. Д-р Гамбит е много неразумен човек по отношение на времето, така че е по-добре да побързаме. Лично аз смятам, че времето е маловажно, и когато си помисля за есенните листа и снега, за пролетта и лятото, за птичките и пчеличките, разбирам, че времето е маловажно, но хората отдават толкова голямо значение на часовниците. Вярвам във вдъхновението, вдъхновеният разговор между двама души с някаква мистериозна близост може да донесе повече радост в живота дори от най-скъпия часовник. За съжаление има много малко вдъхновени хора и човек трябва да разчита на собствения си запас от жизнен огън, а това е най-изтощителното особено, както знаете, трябва да работя денонощно, дори ако ме болят всички кости, главата ми бушува и припадам от умора и никой не разбира моята смъртна борба да се задържа на крака и да не изгубя вдъхновената си радост от живота, дори ако имам сърцебиене и то ме кара да се движа като беден товарен звяр, често се чувствам като Жана д'Арк, толкова ужасно неразбрана и всички онези ужасни кардинали и епископи подклаждат бедния ѝ измъчен ум с толкова много ненужни въпроси. Не мога да не почувствам някаква дълбока близост с Жана д'Арк и често имам чувството, че ме изгарят на клада само защото съм различна от всички останали, защото винаги съм отказвала да опропастя тази прекрасна странна сила, която имам в себе си и която се проявява, когато съм в хармонично общуване с някое друго вдъхновено същество като мен.

Направих няколко напразни опита да ѝ кажа, че съм искрено съгласна с нейната житейска философия. Искях също така да попитам дали мога да донеса слуховия си тромпет на чая, без да настава суматоха, но това беше невъзможно, тя

продължи да говори, въпреки че аз стоях пред нея и отварях и затварях устата си с надежда. Започнах да се притеснявам и за д-р Гамбит, който не обичал хората да закъсняват за чай, но моята спътница не показваше никакви признаци на движение и стоеше, блокирайки единствения изход. Можеше изобщо да не получим чай, ако не си тръгнем веднага. Това щеше да е много неприятно. Ако предположим, че дават само чай, но не и вечеря, ще трябва да стоя гладна до закуска.

– Ако хората на този свят просто осъзнаваха колко е важно да се разбират помежду си. Вижте ме мен, тук никой не ме разбира, дори не правят усилия да поемат малка част от ужасното бремене на работата, която ме смазва като Жана д'Арк. И все пак източникът ми на вдъхновение все още е непокътнат заради бойната сила в мен. Мехурчета от чисти творчески идеи се изливат от мен, аз давам, давам, давам, но другите хора не споделят тази способност за разбиране. Върху мен се изсипва все повече и повече работа, когато ставам сутрин, ме обхваща ужасно гадене, защото съм претоварена, простото претоварване е достатъчно, за да те обезкърви. Толкова съм глупаво щедра, че другите хора постоянно се възползват от мен и всички безкрайни задачи на деня (и нощта) се стоварват върху раменете ми.

Колко обезпокоително, какъв ли ужасен труд беше побъркал бедната жена? Нима и аз щях да работя ден и нощ, докато не започнех да говоря постоянно? Може би са я карали да копае въглища за огромната пещ, вероятно са държали частен крематориум, старите хора все пак си измират. Може би ще сме оковани като затворници и ще трябва да цепим камъни и да пеем моряшки песни (това би обяснило защо тя носеше капитанска шапка). Всички тези ексцентрични колиби отвън придобиваха зловещ символизъм. Бунгала като от детски стихчета, които да заблудят семействата на старите дами, че водим детински и спокоен живот, а зад кулисите - огромен крематориум и верига от затворници.

Прилоша ми и вече нямах против да пропуснем чая. Ръката ми беше парализирана от държането на слуховия тромпет, но някакво нещастно увлечение ми пречеше да го махна и да потъна отново в това, което сега изглеждаше като блажена тишина. Някъде в далечината прозвуча звънец и моят спътник, докато още говореше, ме хвана за ръка и тръгнахме към главната сграда. Държах тромпета до ухото си като хипнотизирана. Монологът ѝ приличаше на колелото на

късмета, което има известни отклонения, но винаги се връща в една и съща точка. Ентузиазмът ѝ не стихваше, нито пък приятното ѝ сбръчкано лице променяше изражението си на силна искреност.

По-късно научих, че името на моята спътница е Анна Верц. Тя самата не ми каза това, тъй като никога не би имала време да съобщава нещо толкова практично и банално.

Трапезарията представляваше дълга стая с ламперия и френски прозорци, които водеха към градината. Зелени кадифени завеси, по-износени от останалите, ни отделяха от голям салон, в който всичко беше покрито с чинц²⁸. Пристигнахме точно навреме, за да заемем местата си, докато сядаха всички останали. Аз бях наместена между Анна Верц и друга дама. Седяхме в редица с гръб към френските прозорци и това ми създаде усещане за клаустрофобия.

За ден-два деветте личности на новите ми спътници бяха донякъде объркани. Разбира се, всички те бяха доста различни, но трябва време, за да започнеш да различаваш хората. След първия ми кратък обзор не посмях да погледна твърде внимателно д-р Гамбит, тъй като се страхувах да не изглеждам груба. Той седеше начело на масата, което беше естествено, предполагам, тъй като беше единственият присъстващ джентълмен.

Първото ми направи впечатление, че е плешив, почти напълно плешив, много пухкав и нервен. Очите му трудно се виждаха, защото носеше много дебели очила. Когато най-накрая успях да надникна зад тези дебели стъкла, видях, че има меки зелени очи с тъмни мигли, доста нелепо за такова лице; приличаха на детски очи. Бяха очи, които не гледаха нищо. Предполагам, че е бил толкова късоглед, че така или иначе не е можел да види нищо особено, горкият.

Едва седнахме пред порциите си от ягодово сладко и две филии хляб и Анна Верц Уерц започна нещо, което наподобяваше реч.

– Тихо, Анна Верц, мълчи – каза д-р Гамбит толкова внезапно и с такъв пронизителен носов глас, че изпуснах лъжицата си. Дори без тропет го чувах отлично.

– Днес в полза на един нов член на Нашето малко общество ще изложа основните принципи на Сияещия Дом. Повечето от вас са тук от известно време и

²⁸ Бел. прев. Чинцът е плътна памучен плат с полирана повърхност.

са добре запознати с нашата Цел. Ние се стремим да следваме вътрешния Смисъл на християнството и да разберем Изконното Поучение на Учителя. Чували сте ме да повтарям тези фрази много, много пъти, но дали наистина схващаме смисъла на тази Работа? Работа е и ще остане работа. Докато не започнем да получаваме отблясък от Истината, трябва да се стремим в продължение на много години и да губим надежда отново и отново, преди да ни бъде присъдена първата награда.

Забелязах, че той имаше леко чуждестранен акцент, който беше труден за определяне. Въпреки това носовият му глас се чуваше като сирена. Изглежда всички изпитваха уважение към него, дъвчеха храната си и гледаха чиниите си със сериозни лица.

Докато той говореше, успях да разгледам една голяма маслена картина на стената срещу мен. Картината представляваше монахиня с много странно и злобно лице.

– Тези на пръв поглед прости, макар и безкрайно трудни принципи са в основата на Нашето Поучение – продължи д-р Гамбит. – Една думичка винаги ще предоставя Ключа към разбирането на Вътрешното християнство. Себеспомнянето, приятели, е думата, която трябва да се стремим да присъства във всичките ни ежедневни дейности.

Лицето на монахинята от маслената картина беше толкова любопитно осветено, че тя сякаш намигаше, но това едва ли беше възможно. Сигурно е била сляпа с едното око и художникът е предал реалистично този недъг. Въпреки това мисълта, че ми намига, си остана, тя ми намигаше с най-смущаваща смесица от подигравка и злонамереност.

– Себеспомнянето не трябва, обаче – продължи лекарят, – да ни превръща в мрачни фанатици. Можем да си спомняме Себе си и в същото време да бъдем отлични и весели спътници.

Мисълта за д-р Гамбит весел, беше доста плашеща, та погледнах към Анна Вертс, за да разсея образа. Тя се взираше в чинията си и изглеждаше страшно ядосана.

Една-две дами зададоха въпроси на д-р Гамбит и аз плахо приложих слуховия си тропет, за да видят, че проявявам интелигентен интерес. Първата дама, която заговори беше с мъжка подстрижка и носеше доста елегантна раирана блуза и жилетка. По-късно разбрах, че е била френска маркиза на име Клод ла Шешерел.

Това много ме впечатли, тъй като през живота си бях срещал само няколко аристократки.

– Трябва ли да се опитаме да се Себеспомняме, докато играем на змии и стълби – попита тя.

– Ние се Себеспомняме по всяко време и при всякакви занимания или развлечения – отговори лекарят.

Забелязах, че очилата му хвърлиха остър поглед към тромпетът ми. Следваща заговори дребна жена с притеснено изражение и рядка пухкава коса. Видях, че се бори със смущението си.

– Знаете ли, докторе, наистина полагам усилия, но все забравям да се Спомням, изключително унизително е.

– Самият факт, че забелязвате този недостатък в характера си, вече е подобрение – каза доктор Гамбит. – Ние се Спомняме в опит да създадем обективно наблюдение на Личността.

– Е, аз ще продължа да се опитвам най-искрено да се подобрявам, макар да осъзнавам, че имам ужасно слаб характер.

Тя обаче изглеждаше много доволна. Зачудих се дали сама е направила блузата си – розова със синя панделка на врата. Винаги съм се възхищавала на хора, които умеят да шият. Кармела беше възхитителна шивачка. Но по-добре да не мисля за Кармела засега.

Те ставаха от масата и аз тъкмо имах време да натъпча последната хапка хляб в устата си, преди към мен да се обърне френската маркиза.

– Клодла Шешерел – каза тя, като протегна ръка откровено и приятелски. Ако тогава знаех, че тя е маркиза, щях да се смутя от пълната си уста, обаче не знаех, затова преглътнах хляба, без да се задавя, и казах учтиво „Добър ден“.

– Позволете ми да ви разкажа – каза тя, като ме хвана здраво за ръката, - как разгромихме германската армия в Африка през четиридесет и първа година. Беше преди много години, но споменът все още е ярък.

Това беше типичното събрание в Дома. Малко са обаче човешките дейности, които остават типични за дълго.

Минаха три дни, преди да проведе първия си самостоятелен разговор с д-р Гамбит. През това време започнах да изяснявам самоличността на другите си спътници и дори да ги опознавам малко. Общо бяхме десет души на възраст над

седемдесет и под сто години. Най-възрастният обитател беше на деветдесет и осем години. Тя се казваше Вероника Адамс. Навремето е била художничка и все още продължаваше да рисува акварели, въпреки че беше напълно сляпа. Фактът, че не виждаше какво прави, не ѝ пречеше да създава произведения върху грубата тоалетна хартия, предоставена за наше ползване. Тя измерваше по един метър на ден и по този начин не винаги рисуваше върху това, което е създала предния ден.

След Вероника по ред на възрастта идват Кристабел Бърнс, Джорджина Сайкс, Наташа Гонзалес, Клод ла Шешерел (маркизата, която вече споменах), Мод Уилкинс, Вера Ван Тохт, Анна Верц.

Ежедневната ни дейност се контролираше от госпожа Гамбит, която през повечето време лежеше с ужасно главоболие, така че се справяхме сами. Всеки път обаче, когато тя се появяваше, атмосферата ставаше забележимо напрегната. Всички се страхувахме от нея въпреки постоянната ѝ усмивка.

Освен доктор и госпожа Гамбит и трима слуги, никой, очевидно, не живееше в основната сграда. Всички обитавахме индивидуалните си колиби или бунгала, както ги наричаха. Минаха няколко седмици, преди да науча кой живее в кулата на замъка, а дотогава разпознавах всички, както и разпределените им къщурки; всички, с изключение на човека, който живееше в кулата.

Вероника Адамс живееше в къщичката с форма на ботуш, която ме беше изненадала, когато пристигнах; Анна Верц обитаваше швейцарско шале, което при по-внимателна инспекция се оказа часовник с кукувица. Разбира се, не беше работещ часовник с кукувица, но една оловна птица се виждаше през прозореца под покрива. Прозорецът не беше истински прозорец, всъщност беше изваян в стената на хижата и не гледаше нито навътре, нито навън. Маркизата живееше в червена жаба с жълти петна. Трябваше да изкачи малка стълба, за да влезе вътре, което вероятно беше много неудобно.

Мод, за която споменах по време на първото събрание за чай и която всъщност сама си правеше дрехите много умело, мисля, че с хартиени кройки, живееше заедно с Вера Ван Тохт в двойно бунгало, което някога сигурно е било торта за рожден ден. Първоначално е било боядисано в розово и бяло, но тези цветове явно не са преборили летните дъждове. На покрива имаше циментова свещ с циментово пламъче, която отначало трудно се разпознаваше, защото жълтата боя върху пламъка на свещта беше станала тъмнозелена. Понякога си

мислех, че хижата торта за рожден ден вероятно е подобрила облика си с времето и се надявах никога да не бъде преобоядисана с оригиналните си цветове.

Джорджина Сайкс заемаше циркова шатра, или по-скоро циментова имитация на шатра с червени и бели ивици. Над вратата бяха изрисувани думите "Вле и с слади на авлен то" и дълго време си мислех, че това са някакви тайнствени чуждестранни думи. Всъщност гласеше – "Влез и се наслади на представлението", но времето и бръшлянът бяха скрили думите.

Наташа Гонзалес имаше иглу на ескимос.

При хубаво време в градината имаше много бетонни пейки за сядане. Не че прекарвахме голяма част от времето си в седене. Винаги имахме много работа – градинарство, готвене и други занимания, предимно от домакински характер.

Всъщност беше застоял фонтан, обрасъл с водни лилии и ограда с стени, красиво покрити с бели здравец, рози и жасмин. Това усамотено място беше свърталище на хиляди медоносни пчели, които в топлите дни заето хвърчаха напред-назад (стр.40). Можех щастливо да седя сред пчелите часове наред, макар че не разбирах защо ми доставяха такова удоволствие.

В сутрешните часове бяхме заети, макар че забелязах, че Анна Верц често се препичаше на шезлонга си пред часовника с кукувичката. Ако не лежеше на шезлонга, единствен по рода си в Дома, тя стоеше пред вратата на нечия колиба и говореше. Това сякаш дразнеше някои хора, но аз лично свикнах.

В следобед на втория ден, по-късно изгубих представа за времето, ме посети Джорджина Сайкс. Тогава не знаех името ѝ и я разпознах по височина. Тя беше много по-висока от всички останали и носеше стилни дрехи с особена закачлива лекота, на която възхищавах. Спомням си, че онзи ден беше облечена в дълго черно кимоно и червени панталони в китайски стил. Това ми се стори много елегантно. Косата ѝ беше подстригана на дълго каре и въпреки че вече не беше гъста, беше умело подредена върху малка плешивина, за да създаде впечатление за небрежна косица тип „пейджбой“. Очите ѝ сигурно са били големи и красиви, преди под тях да се е натрупала висящата лилава плът. Въпреки това те все още имаха доста дръзко изражение, подчертано от спирала, нанесена с известна неточност около клепачите.

– На моменти ме побиват тръпки от това място.

Чух Джорджина да казва, след като бях приложила слуховия си тромпет.

– Зверската жена Гамбит иска да обеля картофите, а аз не мога да тършувам в кухнята, когато току-що съм си направила ноктите.

За моя изненада тя носеше червен лак за нокти, който покриваше по-голямата част от върховете на големите ѝ костеливи пръсти.

– Мислех, че госпожа Гамбит е много любезна – казах аз. – Толкова много се усмихва.

– Наричаме я Рейчъл Разгневената – каза Джорджина, загасвайки цигара на масата ми – Името ѝ е Рейчъл, а усмивката ѝ е Разгневената. Тя е опасно и ужасно същество.

– По какъв начин е опасна? – умът ми се върна към невидимия крематориум. Отново се почувствах притеснена. Чудех се дали госпожа Гамбит не е поела върху себе си наказанието на обитателите на Сияещия.

– Тя ме ненавижда заради доктора. Той е човек с либидо и ме зяпа по време на хранене, това кара Рейчъл Разгневената да се гърчи и ядосва. Разбира се, как мога да попреча на зверския ѝ съпруг да ме изядва с поглед по време на хранене?

Джорджина запали още една цигара и се разсмя весело.

– А той винаги си намира оправдания, за да ме вкара в будоара си за усамотени разговори.

Всичко това звучеше много странно. Д-р Гамбит беше мъж на средна възраст и поне с четиресет години по-млад от Джорджина. Обаче човек никога не знае какво се случва с човешката природа, а аз съм имала твърде много изненади навремето, за да не ги очаквам като част от дневния ред.

– Какъв вид медицина е специализирал лекаря? – попитах, за да не показвам изненадата си, което не би било учтиво.

– Гамбит е вид Осветен Психолог – каза Джорджина – Резултатът е Свещен Разум, като фройдистки сеанс. Доста плашещо и страшно фалшиво. Ако можеше само човек да се измъкне от тази дупка, той щеше да изгуби всякаква важност, нали разбираш, защото е единственият мъж наоколо. Наистина е твърде катастрофално всички тези жени. Мястото се пълни с яйчници до полуда. Все едно живеем в пчелен кошер.

В този момент разговорът ни беше прекъснат от госпожа Гамбит, която се появи на вратата с кофа с картофи. Искрено се надявах да не е слушала разговора ни.

– За сутрешните задачи липсват поне двама членове от общността – каза тя, притиснала ръка към челото си, което изглеждаше измъчено. – Възможно е да свърша всичко сама, докато всички вие седите и клюкарствате. Всичко е възможно. Все пак за ваше добро не трябва да позволявам на мъглата на навика и мързела да убие и без това малките ви шансове да спасите душите си. Или това, което може да превърнете в души с постоянство и Работа. Едва ли някой би могъл да даде такава достойна титла на променливите емоции на повечето от вас на място безсмъртния Аз.

С болезнена усмивка тя се обърна към кухненските региони. Джорджина изплезе език към отдалечаващата се. Въпреки това ние станаме и я последвахме, като тихо разговаряхме за времето.

– Днес следобед в пет часа в работилницата ще има Движения – каза госпожа Гамбит през рамо – Всеки, който закъснее, ще загуби вечерята си както обикновено.

– Какви са Движенията? – попитах Джорджина, но тя само направи отвратителна гримаса.

Госпожа Гамбит чу въпроса ми и спря, като постави кофата с картофи на земята.

– По-добре да чуеш веднага за Движенията – каза ми тя. – Всеки, който не разбере тяхното Значение, никога няма да разбере пълния смисъл на Вътрешното християнство.

– Движенията са ни дадени в миналото от някой от Традицията. Те имат много значения, които все още не мога да ви разкрия, тъй като току-що пристигнахте, но мога да кажа, че едно от външните им значения е хармоничната еволюция на Целия организъм с помощта на различни Специални ритми, които ви свиря на хармониума. Не очаквайте да разберете смисъла на Движенията в самото начало, просто започнете, както бихте всяка обикновена задача за деня.

Не се осмелих да я попитам дали тези Движения са гимнастика. Бях много притеснена и само кимнах с глава няколко пъти. Исках да кимна веднъж, с изражение, което се надявах да е интелигентно. Някак си главата ми продължи да кима нервно и доста се потрудох за да я спра.

Джорджина ме побутна и ми каза нещо, но аз не чух, тъй като бях забравила тромпета си във фара. Започнах да харесвам Джорджина, изглеждаше толкова

весела. Сигурно е принадлежала към някоя модна група хора, преди семейството ѝ да я сметне за прекалено състарена, за да я държи вкъщи. Сигурно е имала много вълнуващ и изтънчен живот. Надявах се някой ден да ми разкаже за него, което тя наистина направи, и то няколко пъти.

В кухнята всички седяхме около голяма изтъркана маса и белехме зеленчуци. Тези, които не присъстваха, сигурно бяха заети с друга работа навън. Като броим госпожа Гамбит бяхме петима. Джорджина, Вера Ван Тохт, Наташа Гонзалес и аз. Госпожа Ван Тохт, която така и не успях да нарека по име, беше много внушителна. Беше дебела, толкова дебела, че лицето и раменете ѝ бяха почти еднакво широки. Сред цялото това лице имаше малки начупени черти, хитри очи и нацупена уста.

Наташа Гонзалес също беше едра, но изглеждаше дребна в сравнение с г-жа Ван Тохт. Наташа носеше косата си на кок. Имаше индийска кръв, но имаше повече коса от всички останали и ѝ завиждахме. Лицето ѝ беше с бледолимонов цвят, което означаваше, че има лош черен дроб. Очите ѝ бяха големи като сини сливи, с тежки клепачи.

Всички говореха и работеха едновременно, но тъй като не ги чувах, се посветих на чистенето на френския боб; френският боб в тази страна е доста груб и от двете страни има нишки като въжета. Бяхме работили около час, когато се случи нещо странно. Наташа Гонзалес изсипа всичките си зеленчуци и мръсната вода в скута ми и стана с вдигнати ръце и изцъклени очи. Стоя неподвижна поне две минути, после се срина на стола си. Очите ѝ вече бяха затворени, а главата ѝ бе потънала на гърдите ѝ.

– Тя чува гласове – изкрещя Джорджина в ухото ми. – Когато прави това, си мисли, че получава стигма и започва да се угоява за Великден.

Въпреки състоянието си на припадък видях как устата на Наташа се стяга, сякаш чуваше. Госпожа Ван Тохт погледна сърдито Джорджина и стана, за да поднесе мокри кърпи за главата на Наташа. Госпожа Гамбит каза нещо, което не можах да чуя, но изглеждаше незаинтересована.

След известно време подновихме беленето на зеленчуците. Когато часовникът удари дванайсет, излязохме да се разходим из градината преди обяд. Наложих се да се преоблека, тъй като бях мокра, след като в скута ми попадна голяма паница, пълна с вода. Надявах се да не се простудя. Анна Верц се беше изтегнала удобно в шезлонга си и сякаш си говореше сама на себе си.

Същия следобед пристигнах в работилницата точно в пет часа за Движенията. Плътно до стените имаше столове, но иначе помещението беше празно, с изключение на хармониката. Всички седнахме мълчаливо, докато не се появи госпожа Гамбит и не застана до хармониката. Аз предвидливо бях донесла тромпета си, за да не пропусна нищо. Чувствах се много притеснена.

– Този следобед ще започнем с Първична Нула – каза госпожа Гамбит, като прокара ръка по челото си – Сред нас има новак, който все още няма опит в Работата. В нейна полза ще направя демонстрация на Първична нула.

След това тя започна да разтрива корема си с кръгови движения по посока на часовниковата стрелка, а с другата ръка потупа върха на главата си. Почувствах облекчение, тъй като бях правил това в детската стая и не ми беше много трудно да повтора движенията на госпожа Гамбит. След кратка демонстрация тя седна на хармониката и се отдаде на инструмента с голяма енергия за човек с толкова деликатно телосложение. Не само че ръцете, лактите и раменете ѝ се повдигаха, но тя всъщност подскачаше нагоре-надолу на седалката си, сякаш яздеше механичен кон. Всички правехме движенията, като на всеки десет кръга разменяхме ръце. Не беше прекалено натоварващо, но се зарадвах, когато спряхме.

Госпожа Гамбит се завъртя на седалката си и ме заговори, преди да доближа тромпета до ухото си.

– А, а, а? – казах аз, докато тя повтаряше.

– Мариан Ледърби, първите движения не са обратно на часовниковата стрелка. Моля, наблюдавайте внимателно Мод Уилкинс, тя е запозната с повечето упражнения.

Повторихме едно и също нещо четири пъти и всеки път хармониката ставаше по-силна.

– А сега всички станете и ще преминем през номера четири и пет отново. Мариан Ледърби, моля застанете до мен и наблюдавайте останалите, следващия път ще участвате и вие.

Пристъпих и застанах до нея послушно и те започнаха това, което за мен беше невъзможно да следя. Единствено разбрах, че стоят на един крак като щъркели и се клатушкаха опасно. Останалото беше поредица от подскоци, при които ръцете се размахваха във всички посоки, а главите се въртяха и усукваха, толкова много, че си мислех, че вратовете им ще се счупят. Тогава ми се случи нещо ужасно.

Започнах да се смея и не можех да спра. По лицето ми се изляха сълзи и аз закрих устата си с ръка с надеждата, че ще си помислят, че имам тайна мъка и плача, а не се смея.

Госпожа Гамбит спря да свири.

– Госпожо Лежърби, ако не сте в състояние да контролирате емоциите си, любезно ще ви помоля да напуснете стаята.

Излязох и седнах на най-близката пейка, където се смеех ли смеех. Разбира се, това беше непочтително поведение, но нямаше какво да направя по въпроса. Още като млада, от време на време ме обхващаха спазми на неконтролируем смях, винаги на публични места. Спомням си, че веднъж в един театър, придружавана от моя приятел Марлборо, трябваше едва ли не да ме изнесат, защото един мъж с палто стана да рецитира някаква много драматична поезия. Не мога да си спомня дали това беше нервен рефлекс или поезията ми се стори наистина комична. Марлборо винаги присъстваше, когато ме обземаха спазмите ми, които той с удоволствие наричаше маниакалния смях на Мариан. Винаги обичаше да гледа как се излагам. Това ме накара да се запитам как ли се наслаждава Марлборо на Венеция. Сигурно непрекъснато се носи в гондола, вероятно придружаван от осакатената си сестра. Отново се запитах какво не е наред с тази сестра, че никога не бях виждала дори нейна снимка през тридесетгодишното приятелство с Марлборо? Сигурно е нещо доста впечатляващо като например две глави. В такъв случай той едва ли щеше да я изведе с гондола, освен ако може би не седеше зад марлена завеса. Дебела марля или дори кърпа за сирена (cheesecloth).

Марлборо произхожда от доста аристократично семейство, така че може да се очаква нещо нетипично. Въпреки че аз имах луда баба и моето семейство съвсем не беше аристократично. А могат ли кравите да са аристократи? Двуглавите телета са доста разпространени по панаирите. Мислех си за всичко това, когато до мен седна умислено госпожа Ван Тохт. Все още дишаше тежко, уморена от Движенията.

– Някой пее „О, соле мио“ на Марлборо, който се носи в гондола с двуглавата си сестра – казах аз и рязко спрях.

Наистина трябва да се науча да не изричам мислите си на глас. Образът беше толкова ясен, че виждах двете ѝ глави през лимоновата кърпа за сирена. Госпожа Ван Тохт не обърна внимание на казаното от мен и се наведе заговорнически, така че ми беше трудно да наглася слуховата си тромпет.

– Можеш да ми довериш житейската си трагедия – каза тя, надута и задъхана.
– Всички имаме своите изпитания и скърби по пътя на живота, докато видим светлината.

– И аз съм имала трудности – отвърнах с намерението да се оплача от Мюриел и Робърт. Това щеше да е много приятно, но тъкмо подхващах телевизора и тя ме прекъсна с нетърпелив жест.

– Да, разбирам всичко. Малко са тъмните кътчета в човешкото сърце, които не съм изследвала с моето специално прозрение. Не съм мечтателка като госпожа Гонзалес, Наташа. Скъпата Наташа. Но имам астрално прозрение, което ми позволява да помагам и да утешавам моите ближни. По свой скромен начин съм насочила към светлината много заблудени души, но моите бедни дарби са нищо в сравнение с чудните сили на Наташа. Тя е контролирана, разбирате ли, духовният контрол е рядък и красив дар. Наташа е Непорочния Приемник, чрез който невидимите сили общуват с нас. „НЕ АЗ, А ОНОВА, КОЕТО ДЕЙСТВА В МЕН“. Това са постоянните думи на Наташа, която има непорочно смирение като Учителя, чиито чудеса са били извършени с тези думи. „Не аз, а моят Отец, който е на небесата“.

По време на паузата побързах да се върна към Робърт и телевизора:

– Моят внук Робърт – казах аз. – Има неприятно пристрастяване към телевизията. Преди да инсталира този ужасен апарат в къщата, седях в хола след вечеря и забавлявах цялото семейство с приказки и анекдоти от миналия си живот. Гордея се, че мога да разкажа много забавна история, когато пожелае. Нищо вулгарно, разбира се, но остроумни и дори пикантни, когато не съм твърде притеснена от ревматизма си. Ревматизмът, разбира се, е голяма пречка за забавните истории. Снаха ми Мюриел не е съпричастна към ревматизма ми. Освен това е много лакома по отношение на шоколада, който винаги крие, което е много неприятен навик. Често се чудя как Галахад е успял да се ожени за човек като Мюриел...

Бях започнала да се забавлявам, но госпожа Ван Тохт скоро ме прекъсна с властен жест.

– Никога не бива да се гордееш с каквото и да било. Дори нещо толкова тривиално като комичен анекдот е духовна язва, ако бива използвана като източник на самолюбие. Смирението е извор на светлина. Гордостта е болест на душата. Много хора идват при мен, търсейки съвет и духовна утеха. Когато

полагам ръцете си върху тях, за да успокоя тревогите им и да ги изпълня с Любов и Светлина, винаги казвам: „Първо бъдете смирени. Пълната чаша не може да приеме“.

Тя почти седеше върху мен, едва дишах, но бях твърдо решена да ѝ разкажа повече за Мюриел:

– Снаха ми започна да провежда бридж партита, след като Робърт донесе телевизора в къщата. Или поне по мое време му викахме бридж. Сега ги наричат Канаста партита. Всъщност ме гонеха от салона, когато хората идваха да играят тази нелепа игра. Първата вечер отказах да изляза от стаята и разказах четиринайсет истории за папагали, без да забравя края на повече от шест.

Надявах се, че тя ще ме помоли да разкажа някоя от тези истории, и тъкмо бях решила да разкажа историята за йоркширския папагал, когато тя започна отново:

– В сряда вечер Наташа събира малки групи в нашето бунгало. Сигурна съм, че ще намериш голяма духовна полза, ако се присъединиш към нас. Ще бъдем само Наташа, Мод, ти и аз, ще бъде много уютно и интимно. Наташа ни дава Посланията, изпратени на всеки от нас поотделно от великите невидими сили, а след това се държим за ръце около една малка масичка и обменяме вибрации. Има моменти, в които сме облагодетелствани с материализации от астралния план.

Бях стигнала само до средата на историята за папагала, когато тя се надигна от пейката и каза:

– Значи, ще те очакваме в осем и трийсет сряда вечер в моето бунгало. Не споменавай за това на госпожа Гамбит, тя има голяма духовна гордост и завижда на прекрасните сили на Наташа. Освен това ние държим Кръга в тайна, за да концентрираме астралната енергия.

С тези загадъчни думи тя си тръгна и ме остави да се чудя как завършваше историята за йоркширския папагал. Анна Верц се появи внезапно на пътеката, а аз станах и се обърнах към бунгалото си, като се престорих, че не съм я видяла. Но тя вървеше по-бързо от мен и скоро ме настигна. Анна наистина не ми попречи да се наслажда на вечерния въздух и без слуховия си тромпет гласът ѝ беше далечно шумолене като публика на далечно футболно игрище. Без да правя опити да се вслушвам, с удоволствие забелязах, че Венера се показва и блести над върховете на дърветата. Искаше ми се да кажа на Анна колко обичам тази ярка планета, но знаех, че за това няма да стане дума. Тя изглеждаше доста разсеяна, вероятно

отново беше работила ужасно много, макар че не можех да си представя какво толкова изтощително е вършила.

Колко приятно би било да откриеш няколко души или дори един човек, безусловно развълнуван от това, което имаш да кажеш. Представих си как разказва на развълнувана публика истории за папагали часове наред, без никой да я прекъсва или да се прозява. Или пък отново да обяснявам колко несправедливи са били Мюриел и Робърт към мен и как Галахад някога е имал силен характер, който постепенно е бил изцеден от мрънкането на Мюриел. Човек би казал, че това са само мечти, но има хора, които говорят много и никой не смее да ги прекъсне. Какво толкова интересно имат да кажат те? Може би човек с призрачни посещения като госпожа Гонзалес, би могъл да предизвика интерес у другите хора, особено ако им говореше за себе си. В това, предполагам, се криеше тайната. Хората харесват само това, което се отнася до тях самите, и аз не съм изключение от това правило.

Всички обичаме да сме популярни, но каква цена трябва да платим, за да говорим винаги за другия и никога за себе си. Не е ясно дали някой изобщо щеше да с наслаждава на нещо, освен ако не е канен постоянно на чай с френски сладкиши. Може да сервира портвайн вместо чай ако някой много интересен човек така е предпочел. Особено ако този интересен човек бях аз и говорех само за други хора. В такъв случай може би биха обмислили смяна на напитките.

Видях как седя в топъл салон с алени завеси, заобиколена от щастливи, поверителни, но неясни лица. Пиех чаша след чаша богато португалско вино, а от време на време пречиствах палитрата си с малък френски еклер. Всички ставах все по-щастливи и по-щастливи, избухнаха в аплодисменти, когато стигнах до фара, Анна Верц беше изчезнала. Сигурно е забелязала, че не съм обърнала внимание разказваното от нея. Горката Анна, колко ужасно за нея, че никой никога не е обичал да слуша разказите ѝ.

Над дърветата искреше Венера и вече беше почти време за вечеря. Искаше ми се едно хубаво варено яйце за вечеря, но човек трябваше да яде каквото се появи на масата. Въпреки че доктор Гамбит ми позволяваше да се въздържа от месо, не можех да приемам две порции зеленчуци вместо него, така че понякога ставах гладна от масата. Той ни каза, че с напредването на възрастта човек се нуждае от по-малко храна, че преяждането убива старите хора по-бързо от всичко друго. Смя

да твърдя, че беше прав, но ние, старите хора, получаваме много просто удоволствие от храненето.

Чудех се как д-р Гамбит и госпожа Ван Тохт се поддържат толкова дебели от скромните си ястия. Предположих, че се хранят насаме в стаите си, макар че не мога да си представя как госпожа Ван Тохт би се сдобила с допълнителна храна. Госпожа Гамбит бдеше над кухнята като рис, а килерът стоеше заключен.

Реших да говоря за всичко това с Джорджина, която като цяло изглеждаше добре информирана. Имаше още един важен въпрос, който трябваше да обсъдя с Джорджина, а именно портретът на монахинята, който висеше срещу моето място на масата. По време на хранене д-р Гамбит обикновено водеше дълги разговори по теоретични въпроси, които не разбирах. Докато докторът говореше, аз имах достатъчно време да разгледам намигащата монахиня. С времето интересът ми се засилваше. Джорджина беше културна и често споменаваше известни художници, които са били лудо влюбени в нея. Така че, преструвайки се, че интересът ми е чисто артистичен, я разпитах за картината.

– Може би е школата на Зубаран – каза тя, като изглеждаше необичайно замислена. – Вероятно е рисувана в края на осемнадесети век. Испанец, разбира се, един италианец никога не би могъл да направи нещо толкова очарователно злоещо. Палава монахиня. Неизвестен майстор.

– Предполагаш ли, че наистина намига, или е сляпа с едното око? – попитах аз, желаейки да получа мнението на Джорджина за един по-особен аспект на дамата.

– Определено намига; палавата стара чанта сигурно наднича в манастира през дупка в стената и наблюдава как монасите се разхождат по гащета.

Джорджина се интересуваше от една единствена тема.

– Красиво е – добави тя. – Чудя се, как Гамбитите са я наредили сред отворотелните им притежания. Всичко в къщата освен закачливата игуменка трябваше отдавна да е изгорено.

Картината със сигурност притежаваше някаква сила и аз бях доволна, че Джорджина също беше впечатлена. Тя беше толкова културен човек, почти аристократ.

Наистина беше странно колко често закачливата игуменка занимаваше мислите ми. Дори я кръстих, като го запазих името за себе си. Нарекох я Доня

Розалинда Алварес делла Куева, хубаво дълго име, в испански стил. Представях си, че тя е игуменка на огромен бароков манастир в самотна и пуста планина в Кастилия. Манастирът се наричаше Манастирът на Санта Барбара де Тартар, говорело се, че брадатата покровителка на Лимбо си играела с некръстените деца в този подземен район. Не знам как ми хрумнаха всички тези фантазии, но те ме забавляваха, особено през безсънните нощи. Старите хора не спят много.

– Наистина – каза Джорджина, – тези испанци така са разбирали от рисуване на черни драперии. Толкова по-превъзходно депресиращо черно от всяко останало. Расото на старата дама беше с текстурата на листенца от орхидея и цвета на Лимбо. Наистина прекрасна картина. Лицето ѝ, заобиколено от онази бяла нишестена забрадка, светеше като пълната луна и бе също толкова омагьосваща.

Някак си смятах, че Джорджина разбира картината на закачливата игуменка по-добре, отколкото аз някога бих могла.

Три дни след пристигането ми в Сияещия Дом проведох първото си частно интервю с д-р Гамбит. Бях извикана в кабинета му с малък розов лист, на който беше написано следното съобщение: „Мариан Ледърби, моля явете се в кабинета ми в 18 часа. Л. Гамбит, психиатър“.

Кабинетът или офисът, както го наричаха в обикновени случаи, се намираше на първия етаж на основната сграда. Представляваше малка стая с изглед към кръгъл балкон и по-нататък – към моравата и кипарисите, които заобикаляха западното крило. Стаята беше толко претъпкана с дрънкулки и тежки мебели, че едва се дишаше. Книги, списания, месингови Буди и мраморни фигурки на Христос, разни археологически неща, писалки и всякакви други дребни принадлежности заемаха всеки квадратен сантиметър от пространството. Д-р Гамбит седеше зад огромно махагоново бюро – наполовина по-голямо от стаята. Изглеждаше професионално, когато ми каза да седна. С известно затруднение намерих свободно място.

– Първите няколко седмици или дори години не очакваме да видим резултати от Работата – каза д-р Гамбит. – Очакваме обаче усилия. Този Институт е основан с намерението да запознае хората с Работата. Вътрешното християнство. Избираме своите посветени сред хора, които вече имат опит в скърбите и трудностите на живота в три измерения, хора, вече толкова разочаровани от

съществуването, че времето и разочарованието са отслабили емоционалните им връзки. Това състояние е способно да отвори психични врати към Нова Истина.

Той ме погледна строго, но аз само продължих да кимам, както правя, когато съм нервна. Написа нещо в един бележник и после продължи:

– Всеки член на тази общност е внимателно наблюдаван и изучаван, за да може да получи Помощ. Никаква Помощ не може да бъде от полза, ако няма сътрудничество и Усилия от страна на индивида. Докладите във вашия конкретен случай показват следния списък с вътрешни недостатъци: Алчност, Неискреност, Егоизъм, Мързел и Суета. Начело на списъка е Алчността – доминиращата страст. Не можете да преодолеете толкова много психични деформации за кратко време. Не само вие сте жертва на дегенеративните си навици, всеки има недостатъци, тук се стремим да наблюдаваме тези недостатъци и накрая да ги изпарим под светлината на Обективното Наблюдение, на Съзнанието. Фактът, че сте били избрани да се присъедините към тази общност, би трябвало да ви даде достатъчно стимул да се изправите смело срещу собствените си пороци и да се стремите да намалите властта им над Вас.

Бях донякъде объркана от този дискурс и бих казала обидена. След като промърморих малко, за да подредя мислите си, казах:

– Д-р Гамбит, грешите, ако мислите, че някой ме е избрал за посветена във вашия институт. Бях изпратена тук само защото семейството ми пожела да ме отстрани от пътя си, без да има на съвестта си убийство. Снаха ми Мюриел избра вашия институт като единствения дом за възрастни дами, който беше финансово по силите на нея и сина ми Галахад. Изключително ме съмнява, някой тук да е чувал за мен, така че как може да намекувате, че съм била избрана от института?

– Има някои неща, които в момента не трябва да очаквате, нито да се опитвате да разберете – отвърна загадъчно докторът. – Вършете ежедневните си задачи с внимание и Усилия. Не се опитвайте да тълкувате Висшите планове и техните тайни, преди да можете да се освободите от Автоматичния навик. Порокът и Навикът са едно и също нещо. Докато сме жертви на Навика, сме роби и на Порока. Съветвам ви да започнете, като се откажете от карфиола. Забелязвам, че имате прекомерен апетит към този зеленчук, а всъщност вашата властваща страст е Алчността.

Госпожа Гамбит сигурно ме е видяла да крада малко клонче варен карфиол по време на сутрешните задачи в кухнята. Трябва да бъда по-внимателна, помислих си, докато кимах с глава.

– Щастлив съм и окуражен да видя, че вече се изправяш срещу Дефицитната си личност – каза д-р Геймбит – Личността е вампир и Истинското Аз не може да се появи, докато Личността е доминираща.

Исках да кажа: „Да, всичко това е вярно, но как можете да критикувате моята алчност, когато сте много по-дебел от мен?“ Но можех само да мърморя и той сякаш си помисли, че го моля за духовен съвет.

– Не се обезсърчавайте – каза той. – Усилията винаги се отплащат, когато сме се отказали от Възнаграждението. Въпреки че Алчността е дълбоко вкоренена в природата ви, фактът, че я разпознавате като разрушителен придатък, ще ви помогне да я изтръгнете, както зъболекар изважда развален зъб.

Със сигурност всеки толкова дебел човек трябва да е поне толкова алчен, колкото мен? Или беше жлезист? Дебелите хора винаги казват, че имат проблеми с „жлезите“, въпреки че винаги ядат повече от всички останали, като Мюриел, която постоянно се тъпче с шоколад и никога не споделя с никого.

Във всеки случай всички тези приказки за порочна алчност несъмнено са помогнали на икономиката за изхранване на стари дами. Чекмеджетата на това колосално бюро със сигурност бяха пълни с консервирани плодове, сладки бисквити, джунджурии и карамели. Предполагах, че горното чекмедже е запазено за нетрайни храни като сандвичи със сирене и студено печено пиле, за да не бъдат забравени под някоя счетоводна книга в долното чекмедже.

– Да бе, жлезист – казах си на глас, – що за глупости..

За моя изненада доктор Гамбит изглеждаше доволен и веднага отговори:

– Ето една от най-важните практически основи на Себенаблюдението. Жлезите и тяхната функция са първите доказателства за власт на Волята над Материята.

– Ти си жлези – отвърнах аз, но бях толкова ядосана, че произношението ми сигурно беше по-лошо от обикновено и той веднага продължи да ми обяснява как да наблюдавам жлезите си. Малък дебел надувко ще ми обяснява за жлезите ми!

След това сигурно съм задрямала, защото в стаята беше много топло. Събудих се внезапно, от рязкото отваряне на вратата. Влезе Наташа Гонзалес, облечена като

привидение. Носеше дълга бяла нощница, а обилната ѝ желязно сива коса се стелеше по раменете. По всяка буза на жълтото ѝ лице имаше по едно лилаво петна от ярост и тя се насочи към д-р Гамбит като отмъстителна фурия:

– Ако не се отървете от тази жена – изкрещя тя. – Ще напусна Института още тази вечер.

Преструвайки се, че все още спя, поставих предпазливо тропета до лявото си ухо. Д-р Гамбит се изправи възбудено и настани госпожа Гонзалес на най-близкия стол върху няколко книги с тънки корици.

– Бъди смирена, Наташа, не забравяй специалната си мисия – каза той, запали цигара и сам я сложи в устата ѝ. Наблюдавах всичко това с едно око. Трябва да кажа, че д-р Гамбит имаше най-неочаквано отношение към Наташа Гонзалес.

– Скъпа госпожо, Смирението е дарът, което трябва да принесеш, за да тези прекрасни Дарове, които преминават през вас. Смирение, Наташа – повтори той, загледан в нея с двете дебели стъкла на очилата си. – Смирение, Наташа, вие сте спокойна, съвършено блажено спокойна и уравновесена.

Госпожа Гонзалес се беше отпуснала малко и сега доволно изпушваше цигарата.

– Вие сте Смирената Наташа, съвсем спокойна сте и леко се отпускате. А сега ми кажете какво искахте да кажете, когато влязохте.

– Става дума за послание от Великото Отвъдно, което ми беше връчено от един висок брадат мъж.

Сега гласът ѝ наподобяваше сънлив говорещ човек. Тя обаче все още стискаше спазматично стола, докато кокалчетата на пръстите ѝ не побеляха.

– Тази Високо брадата фигура се понесе в спалнята ми и ми подаде венец от бели рози с думите: „Ти си Наташа, върху този извор на светлина градя учението си, на Теб дарявам Райските рози, твоят Мирис на Святост е благоуханен подобно цветята за Господ. Името ми е Петър, което е Скала“.

– Разкажи ми всичко, Наташа, ти си Смирена и уравновесена, блажено спокойна и Смирена – каза д-р Гамбит, като постави показалец на челото на Наташа.

– После Светият човек ме хвана за ръка и нежно се понесохме нагоре, а той ме погали по косата с думите: „Наташа, тези Свети рози от Небесното царство са Символът на твоето Дело сред мъжете и жените. Ти си Непорочния Приемник, чрез

който Волята на Учителя се явява на това стадо. Радвай се, защото си избрана да водиш другите, Наташа, Благословена сред жените". (63 page)